

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 48
December - Gruodis 21, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

Pasienyje su Baltarusija atidaryta nauja Valsybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) Ignalinos rinktinės Adutiškio užkarda. Atidarymo ceremonijoje dalyvavo premjeras Algirdas Brazauskas, vidaus reikalų ministras Juozas Bernatoniš, kiti aukšti svečiai, VSAT vadovybė. Užkardoje atidarymo dalyviams taip pat buvo demonstruojama pasieniečių ginkluotė ir naudojama mobilioji termovizorinė įranga, pristatoma padėtis Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje. Naujoji VSAT užkarda pastatyta už pusės kilometro nuo Lietuvos ir Baltarusijos valstybės sienos. Užkardos statyba kainavo 2,84 mln. litų. Dalį statybų finansavo Europos Sąjunga - ji skyrė 1,9 mln. litų. Iš Lietuvos biudžetui naujos užkardos statyba kainavo 0,936 mln. litų. Pasak VSAT pranešimo, Adutiškio užkarda Švenčionių rajone pastatyta pagal PHARE programą "Naujų pasienio policijos užkardų statyba". Pagal ją pasienyje su Baltarusija šiemet iškilio dar 3 naujos VSAT užkardos - Ignalinos rinktinės Tverėčiaus, Varėnos rinktinės Kabelių ir Pūrvėnų.

Lietuvos socialdemokratų partijos "propagandos ministras", (LSDP) Informacinio centro vadovas Gediminas Kirkilas teigia, jog prezidentas Valdas Adamkus tampa savotišku "opozicijos lyderiu". "Prezidentas tampa savotišku opozicijos lyderiu, nes visos opozicijos kalbos per biudžeto svarstymą buvo aiškiai kaip iš vieno popierėlio, suderintos su Prezidentūra. Visą laiką buvo kartojama - biudžetas esą prieštarauja įstatymams", - gruodžio 17 d. surengtoje spaudos konferencijoje Seime tvirtino G. Kirkilas. "Kiti metai - prezidento rinkimų kampanijos pradžia. Manau, kad ir pats prezidentas pradeda rinkimų kampaniją, nes kitaip negali paaiškinti jo veiksmų", - samprotavo socialdemokratas G. Kirkilas. Seimo opozicija kritikuoja valdančiąją daugumą, gruodžio 13 d. patvirtinusią 2002 metų valstybės biudžetą, kuriame sveikatos apsaugai bei švietimui numatoma skirti mažiau lėšų nei to reikalauja įstatymai. Prezidentas V. Adamkus yra pareiškęs, jog nepasirašys su įstatymais nesuderinto kitų metų biudžeto. Prezidento paramos Vyriausybei pasigedo ir Seimo pirmininko pavaduotojas Vytenis Andriukaitis.

Centro sąjungos nuomone, organizuoti referendumą stojant į Europos Sąjungą yra būtina, tačiau referendumas, centrinių požiūrių, turi būti organizuotas Lietuvai baigus derybas dėl visų 31 derybinių pozicijų. Centro sąjungos manyimu, reikia skirti daugiau dėmesio ir lėšų visuomenės švietimui apie kiekvienam žmogui atsiveriančias galimybes ir privalumus Lietuvai būnant Europos Sąjungos nare, o prie to pirmiausia turi prisidėti politikai, valstybinės institucijos ir žiniasklaida.

LIETUVOS SEIMAS PATVIRTINO 2002 M. NACIONALINIO BIUDŽETO PROJEKTĄ

Seimas gruodžio 13 d. patvirtino 2002 metų Nacionalinio biudžeto projektą. Planuojamos kitų metų valstybės biudžeto pajamos yra 8,807 mlrd. litų, išlaidos - 9,942 mlrd. litų. Valsybės biudžeto deficitas - 1,135 mlrd. litų. Nacionalinis biudžetas kitamet turėtų gauti 10,269 mlrd. litų pajamų, o jo išlaidos sieks 11,404 mlrd. litų.

Tačiau parlamentui priėmus kai kurias pataisas, biudžeto pajamos bei išlaidos kiek didės.

Už biudžetą balsavo 72, prieš - 51, susilaikė 2 parlamentarai. Seimas balsų dauguma pritarė Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko socialdemokrato Algirdo Butkevičiaus pasiūlymui padidinti biudžeto pajamas 61 mln. litų, kurios būtų paskirtos žemės ūkiui, švietimui bei sveikatos apsaugai.

Iš šių lėšų nuspręsta 30 mln. litų papildomai skirti Specialiai kaimo rėmimo programai, 14 mln. litų - Valstybinei ligonių

kasai valstybės lėšomis draudžiamų asmenų privalomajam sveikatos draudimui, 17 mln. litų - mokslui ir studijoms.

Tačiau Seimas gruodžio 13 d. atmetė daugelį opozicijos ir kai kurių valdančiosios daugumos pasiūlymų kitų metų biudžete daugiau lėšų skirti mokyklų kompiuterizavimui bei renovacijai, informacinės visuomenės plėtrai, Žemės ūkio rūmams, Prisikėlimo bažnyčios Kaune atstatymui, kitų institucijų finansavimui.

Valdančioji dauguma biudžetą patvirtino nekreipdama dėmesio į opozicijos siūlymus tai daryti tik tada, kai bus pakeisti įstatymai dėl kai kurių sričių finansavimo, prieštaraujantys pateiktam biudžeto projektui.

Centristas Gintaras Šileikis siūlė prieš priimant biudžetą pirmiausia pakeisti įstatymus dėl sveikatos apsaugos bei švietimo finansavimo.

Prezidentas Valdas Adamkus anksčiau taip pat ragino parlamentarų suderinti kitų metų valstybės biudžetą su Seimo priimtais įstatymais. Tačiau dėl šių siūlymų parlamento posėdyje balsuojama nebuvo.

Įstatymai numato, jog sveikatos apsaugai turi būti skirta ne mažiau kaip 5 proc. BVP, švietimui - 6,5 proc. BVP, o mokslui ir studijoms - 1,5 proc. BVP. Tuo tarpu Vyriausybės pateiktame projekte šioms sritims numatoma skirti mažiau lėšų.

Biudžeto rodiklius Vyriausybė apskaičiavo besiremiant prielaida, kad BVP kitamet augs 4 proc. - jo bus sukurta 51,406 mlrd. litų vertės, o infliacija sieks 2,6 procento.

Seimas dar turėtų balsuoti ir dėl kitų metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto bei svarstyti Valstybinio socialinio draudimo fondo ("Sodros") biudžeto projektą.

TVNET

"MAŽEIKIŲ NAFTA" PATEKO Į AKLAVIETĘ

"Mažeikių naftos" bendrovė valdanti "Williams" korporacija nutraukė birželį pasirašytą sutarimą su Rusijos koncernu "Jukos" dėl ilgalaikio bendradarbiavimo. "Williams" pranešė, jog gruodžio 11 d. jie informavo "Jukos" atstovus apie tai, kad

sutartis nutraukiama.

"Nepaisant abiejų pusių sunkaus darbo, atrodo, kad pasiekėme aklaivietę sprendimui kai kuriuos uždavinius ir nebeturime laiko baigti sandorį šįmet", - vėliau pareiškė "Mažeikių naftos" valdybos pirmininkas bei "Wil-

liams Lietuva" generalinis direktorius Ronaldas Majorsas.

"Williams" atstovas Lietuvoje pabrėžė, jog susitarimas nutrauktas siekiant garantuoti "Mažeikių naftos" galimybes suplanuoti naftos tiekimą ir iš kitų tiekėjų sausį bei pirmą kitų metų ketvirtį.

BNS

Kalėdų naktis

A. Balbieriaus nuotr.

LIETUVOJE PRITARTA KARIUOMENĖS DIDINIMUI

Lietuvos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas (NSGK) pritarė Krašto apsaugos (KA) ministerijos parengtam įstatymo projektui, kuriuo siūloma 5 proc. padidinti karių skaičių šalies kariuomenėje. Siūloma, kad kitamet krašto apsaugos sistemos reguliariosios pajėgos ir aktyviajame rezerve tarnautų 38 tūkst. 640 karių bei vyresniųjų karininkų, pranešė kariuomenės atstovė spaudai.

Įstatymo projektas vėliau bus svarstomas ir priimamas plenariuose Seimo posėdžiuose.

Pagal Principinės kariuomenės struktūros 2002 metais nustatymo įstatymo projektą, karių ir karininkų skaičiaus didėjimas susijęs su tuo, jog steigiami du nauji daliniai - oro gynybos ir artilerijos batalionai, bei plečiamas motorizuotoji pėstininkų

brigada "Geležinis vilkas".

Lietuva siekia, kad iki 2006 metų šios brigados pagrindu būtų suformuota NATO reikavimus atitinkanti nuolatinės parengties brigada, galinti dalyvauti NATO kolektyvinėse gynybos operacijose.

Gruodžio 5 d. vykusiam NSGK posėdyje KA viceministras Jonas Gečas sakė, kad kariuomenės 2002-2005 metų struktūra buvo koreguota tarantis su NATO ekspertais, kurie, anot viceministro, rekomenduoja, kad plėtros planai atitiktų šalies ekonomines ir finansines galimybes.

Kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis pridūrė, kad NATO šalių ekspertai nenurodo, kokia turėtų būti Lietuvos kariuomenės struktūra ir jos dydis. Lietuvos kariškiams ir politikams palie-

kama teisė ir atsakomybė kurti tokias gynybines pajėgas, kurios galėtų efektyviai gintis nuo agresoriaus, kol įsijungs NATO šalių parama.

Pagal Principinės kariuomenės struktūros 2002 metais nustatymo įstatymo projektą, privalomosios karo tarnybos karių skaičius negali viršyti 5 tūkst., kariūnų - 540, majorų ir komandorų leitenantų - 300, pulkininkų leitenantų ir komandorų - 105, pulkininkų ir jūrų kapitonų - 30, generolų ir admirolų - 4, aktyviojo rezervo karių - 25 tūkst.

Pagal Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymą, Seimas kasmet turi nustatyti kariuomenės struktūrą ir ribinius karių ir karininkų skaičius.

Lietuva kitų metų rudenį tikisi pakvietimo į NATO.

BNS

Linksmu
Šventu
Kalėdu!

A. Kašubienė. Madona

NAUJOJI EUROPOS VALIUTA - VILNIUJE

Pirmoji eurų banknotų ir monetų, kitų metų pradžioje pakeisiančių 12 Europos Sąjungos šalių nacionalines valiutas, siunčia jau pasiekė Lietuvą. Pirmasis naujų pinigų atsigabeno Skandinavijos finansinei grupei "Nordea" priklausantis bankas "Merita" Vilniaus skyrius.

Kitų metų sausio 2-ąją visi Lietuvos bankai jau keis litus į bendrąją Europos valiutą bei atliks kitas finansines operacijas

su grynais eurai. Nuo kitų metų vasario 2 dienos litas bus atsiestas nuo JAV dolerio ir susietas su euru. 2002 metų vasario 1 dieną, kai tik Europos centrinis bankas apie 14 val. 15 min. Frankfurto laiku paskelbs tos dienos JAV dolerio ir euro santykį, Lietuvos banko valdyba, suderinusi su Vyriausybe, patvirtins oficialų fiksuotą lito kursą euro atžvilgiu.

Lietuvos Rytas

LIETUVA PRISIJUNGĖ PRIE ET KOVOS SU NARKOTIKAIS GRUPĖS

Lietuva prisijungė prie Europos Tarybos (ET) Pompidou grupės, kovojančios su piktnaudžiavimu narkotikais ir neteisėta narkotikų apyvarta.

Lapkričio 19 d. Vyriausybė pritarė Lietuvos dalyvavimui Pompidou grupėje ir pavedė Užsienio reikalų ministerijai informuoti ET generalinį sekretorių apie šį Lietuvos apsisprendimą.

Toks žingsnis, kuris, kaip tikimasi, pagerins Lietuvos tarptautinį bendradarbiavimą kovojant su narkomanijos plitimu, buvo numatytas dar prieš dve-

jus metus patvirtintoje nacionalinėje narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programoje.

Iš šios programos biudžeto bus mokamas maždaug 13 tūkst. litų dydžio metinis Pompidou grupės nario mokestis bei išlaikomas nuolatinis, Sveikatos apsaugos ministerijos paskirtas Lietuvos atstovas šioje grupėje.

Pompidou grupė įkurta 1971 metais tuometinio Prancūzijos prezidento Georges Pompidou iniciatyva. Grupė prie ET (nukelta į 4 psl.)

Džiaugsmingų Kalėdų švenčių ir Viešpaties palaimintų Naujųjų Metų

visiems pranciškonų rėmėjams ir
visame pasaulyje esantiems lietuviams

Tėv. Benediktas Jurčys, OFM
Pranciškonų provincijolas

Kristaus gimimo šventėje

mieliems mūsų skaitytojams,
bendradarbiams ir rėmėjams
linkime Kalėdų džiaugsmo
ir laimingų Naujųjų Metų!

DARBININKO
Redakcija ir Administracija

Kaip išbėgti iš namų gaisro atveju

Sakoma, kad nuo ugnies ir vandens žmonėms yra sunku apsisaugoti. Jau nuo priešistorinių laikų gaisras-ugnis buvo didžiausias pavojus žmonių gyvenvietėms. Tas pavojus yra ir šiandien. Tik pažvelkim į "National Fire Protection Association" (NFPA) pranešimą. Jis sako, kad kasmet:

1. Apie 3,600 amerikiečių žūva gaisruose, o apie 22,000 būna sužeisti.

2. Gaisrai nužudo daugiau amerikiečių, negu visos gamtinės nelaimės, sudėjęs kartu.

3. 82 proc. visų mirčių buvo dėl gaisrų namuose.

4. Nuosavybės nuostoliai siekia - 10 milijardų dolerių!

Tai statistika, kuri turėtų atkreipti žmonių dėmesį, bet ji statistiką žiūrėdami, kaip į pateiktus duomenis, kad kažkas atsitiko kažkam kitam. Ugnies nusiaubtus namus galima atstatyti, bet žuvusių jau niekas nebeprikels.

Ar žinote, ką daryti gaisro atveju? Turėti dūmų pajutėją (*smoke detector*) ir prietaisus užgesinti ugniai (*fire extinguishers*) neužtenka. Jūs ir jūsų šeima turi žinoti, kaip gaisro atveju elgtis, kaip kuo greičiau išbėgti iš namų. Visi šeimos nariai turėtų žinoti greičiausią ir patogiausią pabėgimo iš namų kelią gaisro metu. Pradėkite nubrėždami pabėgimo planą, kuriame būtų sužymėta visi kambariai jūsų namuose, įskaitant ir koridorius, laiptus, langus, duris. Lauke pažymėkite svarbesnius, apie namą esančius, dalykus: medžius,

krūmus, takus ir automobilio kelią prie garažo. Ir šį planą visa šeima turi gerai žinoti, tai yra labai svarbu, nustatant, kur šeima susitiks, pabėgus iš degančio namo. Jūsų plane turėtų būti aiškiai pažymėti mažiausiai du keliai pabėgti iš kiekvieno kambario: pvz., durys, langas. Tai ypatingai svarbu miegamiesiems kambariams, nes dauguma gaisrų įvyksta, kai šeima miega. Aišku, lengviausias pabėgimo kelias yra pro duris, bet kartais reikalinga naudoti ir langą, jei liepsnos neleidžia pasinaudoti durimis. Patartina turėti miegamuose, kurie yra aukščiau, kelintame aukšte, sulankstomas kopėčias, kurios susideda iš grandinės ar kitos tam tinkamos medžiagos. Atkreipkite dėmesį į langus, kad languose idėti šiečiai lengvai atsідarytų, kad tiek jauni, tiek seni juos galėtų lengvai atidaryti.

Gera apgalvotas pabėgimo planas yra gera pradžia, o praktika padaro jį tikru išgelbėtoju. Todėl bent du kartus metuose suorganizuokite šeimos nuo gaisro pabėgimo praktiką, ypač jei namuose yra senų žmonių ar vaikų. Praktikuojantis kiekvieną kartą žiūrėkite, kad "gaisras" būtų vis kitoje vietoje. O kai visi gerai žinos, kaip pabėgti, atlikite praktika užmerktom akimis - kas turėtų pavaizduoti bėgimą tamsioje ar dūmuose, kai nieko nesimatyti. Stenkitės atsiminti, kiek žingsnių nuo kiekvieno pasisukimo į lauką - į saugią vietą. Labai svarbu kiekvienam

nuo gaisro pabėgimo planui išankstinis susitarimas, kur visi susitiks lauke. Ir likti visiems lauke, kol pagalba atvyksta - niekada nebėgti atgal į degantį namą, nepaisant, kokios priežastys bebūtų.

Ypač reikia saugoti vaikus. Daugelis jų mano, kad galima pasislėpti nuo ugnies. Išmokykite vaikus, kad žinotų, jog nuo ugnies negalima pasislėpti. Daug vaikų žino, juos mokykloje moko "stop, drop and roll", kaip užgesinti degančius rūbus. Bet ne visi gerai žino, kaip apsisaugoti nuo dūmų. Pamokykite vaikus neįkvėpti dūmų, pamokykite ne tik vaikus, bet ir visu šeimos narius, kad, bėgant iš namo, reiktų eiti klūpsčia, ar šliaužti, kad būtų kuo arčiau grindų, ir, jei galima, burnas uždengti rankšluosčiais ar medžiaga, kad išvengtų dūmų įkvėpimo. Paskirkite ką nors, kurio pareiga būtų pašaukti gaisrininkus, naudojant bevielį ar kaimyno telefoną.

Jei norite gauti daugiau informacijos, kaip geriau elgtis gaisro metu, paskambinkite vietinei "fire prevention agency" arba "state fire marshal".

Dažnai žmonės sako: mes esame atsargūs, mums nieko neatsitiks. Tačiau reikia atminti, kad ugnis yra baisus dalykas ir ji gali aplankyti jūsų namus bet kada. Niekada negalvokit, kad nelaimės atsitinka tik kitiems, bet ne jums patiems.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba
Parengė: *Birutė Jasaitienė ir Aldona Šmulkštienė*
Naudotasi įvairia spauda

Amerikos Lietuvių Tarybos 61-ojo suvažiavimo rezoliucijos

Amerikos Lietuvių Tarybos 61-asis suvažiavimas, įvykęs 2001 m. lapkričio 9-10 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje Chicagoje, vienbalsiai priėmė šias rezoliucijas:

1. Pritariame ir remiame JAV prezidento George W. Bush pastangas kovojant su pasauliniu terorizmu, ginant Amerikos valstybės laisvę ir nepriklausomybę, jos žmonių pagrindines teises ir demokratiją.

2. Pilnai pritariame ALTo pastangom, kad Lietuva būtų priimta į NATO.

3. Pritariame ir didžiuojamės Lietuvos kariuomenės pasiekimais, kuriuos lankydamasis

Chicagoje pateikė LR kariuomenės vadas generolas majoras J. Kronkaitis.

4. Kreipiamės į Lietuvos Respublikos Vyriausybę, kad Lietuvos mokyklose būtų dėstoma apie Lietuvoje Sovietų vykdytą genocidą.

5. Kreipiamės į Lietuvos Respublikos prezidentą ir Vyriausybę prašydami, kad buvusių KGB rūmų dalis Vilniuje nebūtų perduodama LR teisingumo ministerijai, kad ten nevyktų teismai ir nebūtų pažeistas Lietuvos kančių memorialas.

6. Raginame LR vyriausybę Lietuvos mokyklose įvesti tautinį ir patriotinį auklėjimą bei

ugdymą.

7. Sveikiname ALTo Centro valdybą su sėkmingai organizuojama veikla, pagrindinių Amerikos lietuvių organizacijų subūrimu bendram ir vieningam darbui.

8. Sveikiname JAV Kongreso atstovus priėmus "Laisvės sustvirtinimo" aktą S 1572, tuo pasisakant už tolimesnę NATO plėtrą.

9. Raginame ALTo skyrius į savo darbą įtraukti jaunimą ir naujai atvykusius tautiečius.

Rezoliucijų komisija:
Pranas Jurkus,
Vytautas Bildešas,
Povilas Vaičekas

[Videniškius tikimasi pritraukti turistų

Paminklosaugininkai tikisi, kad nedidelis Videniškių miestelis Molėtų rajone taps nauju kultūros židiniu, turistų traukos centru. Videniškių miestelio praeitis yra turtinga, be to, baigta atnaujinti buvusio Videniškių reguliariųjų atgailos kanauninkų vienuolyno išorė. Netoli Siesarties upės esančių Videniškių istorija mena kovas su kalavijuočiais. Nuo XVI amžiaus Videniškiai priklausė garsiai lietuvių kunigaikščių Giedraičių giminei. 1618 metais kunigaikštis Martynas Giedraitis pastatė Šv. Lauryno bažnyčią ir fundavo reguliariųjų atgailos kanauninkų vienuolyną, drauge pa-

skirdamas jam porą kaimų. Nuo to laiko Videniškiai tapo šio ordino centru Lietuvoje. Videniškių bažnyčios ir vienuolyno

kompleksas yra paskelbtas kultūros paminklu. Buvusio reguliariųjų atgailos kanauninkų vienuolyno pastatas perduotas Kaišiadorių vyskupijai. Čia numatoma įrengti sakralinio meno ekspoziciją.

Respublika

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų bizniui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banýtė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail: jbanyte97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

DAIVA IZBICKAITĖ-VERŠELIENĖ, DEWOLFE REAL ESTATE, 677 Worcester Rd., Natick, MA 01760, gali aptarnauti jūsų visus nekilnojamo turto poreikalus. DeWolfe firma specializuojasi namų pardavimu, paskolų gavimu, persikraustymu ir draudimu. Suteikiama paslauga perkant arba parduodant namus. Skambinkite (718) 446-9743 palikite žinutę arba į įstaigą (508) 655-0680, (508) 523-9058.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11472. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

KVEČAS JONAS
1933+1976

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENTELĖ VIETA-
-GAUSI PARODŲ SALĖ-

Mes išdaliname daugiau kaip
\$1,000,000
PINIGINIAMS
LAIMĖJIMAMS!

Tai lengva.

Kiekvieną kartą, kai tu siunti piniginę perlaidą JAV ar į kitas valstybes per Western Union Money Transfer® arba padarai Quick Collect® ar Swift Pay® piniginę operaciją, tu automatiškai esi įtraukiamas į lošimą ir gali laimėti \$25,000 vertės Didįjį Prizą!

WESTERN UNION "WIN YOUR DREAM" SWEEPSTAKES OFFICIAL RULES NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN 1. HERE'S HOW TO ENTER AUTOMATICALLY: Beginning on November 1, 2001 through close of business on December 31, 2001, when you make a domestic or international qualifying regular "sell call" Western Union Money Transfer transaction (includes Direct On Signature and Direct to Domestic services to Mexico), Quick Collect transaction or Swift Pay transaction (excluding Quick Cash, Quick Pay, Giro Telegrafico, Internet originated transaction and Telephone Money Transfers) from any Agent location in the United States ("Qualifying Transaction"), you will be automatically entered into the sweepstakes. Entrant is deemed to be the person whose name appears as "Sender" on the "To Send Money" form and will be entered into the corresponding drawing set forth in Rule #4. If automatic Entrant has "opted out" of third party disclosures in accordance with the Western Union Privacy Policy, his/her name will not be included in the drawing and will not be eligible to win. 2. NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN: To enter without making a qualifying transaction, hand print your complete name, address, zip code, and (optional) day and evening telephone numbers on a piece of 3" x 5" paper and mail to: Western Union "Win Your Dream" Sweepstakes, P.O. Box 4895, Blair, NE 68009-4895. IMPORTANT: To indicate the drawing into which you will be entered (see Rule #4), on the lower left-hand corner of the envelope, hand print one of the following: Africa; Asia/Australia Pacific; Caribbean; Central America; Eastern Europe; Mexico; Middle East; South America; South Asia; Western Europe; Domestic United States; Quick Collect; or Swift Pay. Limit one entry per envelope. No typed, copied or mechanically reproduced entries permitted. Only handwritten entries will be accepted. Entries must be received by January 8, 2002. January 9, 2002 from among all eligible entries received by D. L. Blair, Inc., an independent judging organization whose decisions are final. Winners will be notified by mail. Limit one prize per person/household. Odds of winning will depend upon the total number of eligible entries received. 4. PRIZES & APPROXIMATE RETAIL VALUES: Forty-One (41) Grand Prizes: \$25,000 per prize to be awarded to randomly selected winners among automatic and no purchase entrants in the form of a check as follows: 4 prizes for eligible entries to Africa; 2 prizes for eligible entries to Asia/Australia Pacific; 4 prizes for eligible entries to the Caribbean; 6 prizes for eligible entries to Central America; 1 prize for eligible entries to Eastern Europe; 4 prizes for eligible entries to Mexico; 2 prizes for eligible entries to the Middle East; 6 prizes for eligible entries to South America; 2 prizes for eligible entries to South Asia; 1 prize for eligible entries to Western Europe; 4 prizes for eligible entries for domestic United States money transfers; 4 prizes for eligible entries for Quick Collect transactions and 1 prize for eligible entries for Swift Pay transactions. Prizes consist of only that item specifically listed as the prize All prizes will be awarded. 5. GENERAL RULES: Open only to individuals residing in the 50 United States and Washington, D.C., who as of November 1, 2001 are 18 years of age or older. Employees of Western Union, its affiliates, subsidiaries, advertising and promotion agencies and the immediate family members and/or those living in the same household of each are not eligible. Void where prohibited by law. All federal, state and local laws are the sole responsibility of winners. Winners will be required to complete an Affidavit of Eligibility/Release of Liability provided by D.L. Blair, Inc. and if legally permissible, a Publicity Release within 10 days of notification. Noncompliance within this time period may result in disqualification and an alternate may be selected. Return of any prize/prizes notification is undesirable will result in disqualification and an alternate will be selected. By participating in this promotion, entrants agree to be bound by the Official Rules and the decisions of the judges. Purchase or acceptance of a product offer does not improve your chances of winning. Any claim or dispute arising under these rules is subject to the laws of the State of New York. Sponsor is not responsible for printing or typographical errors in any sweepstakes related materials; for stolen, lost, late, misdirected, damaged, incomplete, illegible or late entries or entries not received in time for the random drawing; or for transactions that are processed late or incorrectly or that are lost due to computer, telecommunications or electronic malfunction. This promotion is sponsored by Western Union Financial Services, Inc., 100 Summit Avenue, Moravia, NY 07540. 6. For names of winners, send a separate, stamped, self-addressed (#10) envelope to: Western Union "Win Your Dream" Winners, P.O. Box 4638, Blair, NE 68009-4638, to be received by February 28, 2002.

©2001 Western Union Holdings, Inc. All Rights Reserved. The WESTERN UNION name, logo and related trademarks and service marks, owned by Western Union Holdings, Inc., are registered and/or used in the U.S. and many foreign countries.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Mieli Broliai, Sesės,

Visais laikais ir įvairiais būdais žmonės siekė užsitikrinti Dievo palankumą ir globą, kartais net aukodami savo vaikus stabams.

Senojo testamento izraelitai, mūsų krikščioniškojo-monoteistinio tikėjimo protėviai - aukojo garbinimo ir permaldavimo aukas, atidžiai stebėdami, kaip nematomas Dievas reaguoja į jų gyvenimo elgesį. Kartais jie matė Dievą piktą ir kerštingą, kartais - patenkintą ir žygiuojantį jų kariuomenės priešakyje.

Su Jėzaus gimimu Dievo meilė žmogui tapo pilnai apreiškta. Betliejaus Kūdikyje Dievas įrodė, kad Jis turi žmogišką širdį ir žmogišką šypsnį. Įsikūnijęs Dievas vaikščiojo žemėje pavargusiomis kojomis, gydė ligonius, verkė prie draugo Lozorijaus kapo, prakaitavo krauju, artėjančios kančios akivaizdoje.

Po pirmųjų Kalėdų žmonijai nebėra reikalo įsivaizduoti, kaip Dievas atrodė žmogiškom kūne. Į apaštalo Pilypo prašymą: "Viešpatie, parodyk Tėvą", Jėzus atsakė: "Jau tiek laiko esu su jumis ir tu, Pilypai, vis dar manęs nepažįsti! Kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą" (Jn. 14, 8-9).

Modernus, mūsų dienų žmogus, nemažiau yra reikalingas užsitikinimo, kad Dievas jį myli ir jį rūpinasi. Po tragiškų rugsėjo 11-tos įvykių New Yorke ne vien Amerika, bet, atrodo, visas pasaulis suklupo maldai, siekdamas užsitikrinti Dievo palankumą ir globą. Net prieš bet kokią ryšį su religija viešajame gyvenime kovoję Amerikos sekuliaristai (American Civil Liberties Union) tyliai priėmė mokyklų klasėse ir valstybinėse įstaigose iškabinimą tautos maldą - "Dieve, laimink Ameriką".

Dievas visuomet rūpinosi žmogumi ir įvairiais būdais - palaima ir iš pačių žmonių netvarkingo gyvenimo pareinančiom nelaimėm - rodo tėvišką meilę savo vaikams.

"Argi gali motina užmiršti savo pagimdytą kūdikį?" - klausia Dievas pranašo Izaijo lūpomis. "Bet jeigu ir ji tavęs atsižadėtų, aš tavęs neužmiršiu".

Įsikūnijimo paslaptimi Dievas įrodė savo besąlyginę meilę žmogui ir nurodė, kaip mes privalome mylėti vienas kitą.

Paskutinės vakarienės metu Jėzus meldė Tėvą: "Kaip tu esi mane atsiuntęs į pasaulį, taip ir aš juos pasiunčiu... Pašventink juos tiesiai... Kad jie pasiektų tobulą vienybę ir pasaulis pažintų, jog Tu esi mane siuntęs ir juos myli taip, kaip ir mane mylėjai". (Jn. 17, 17-23).

Mes, krikščionys, krikšto sakramentu tapome Kristaus gyvenimo dalininkais ir Jo misijos pasaulyje tęsėjais - Dievo meilės žmogui liudytojais.

Tobulo krikščionio - Šv. Pranciškaus Asyžiečio - Taikos malda tebūnie ir mūsų gyvenimo malda. "Viešpatie, aš noriu nešti Tavo taiką; kur neapykanta, leisk man skleisti Tavo meilę; kur įžeidimas - Tavo atlaidumą; kur abejonė - tikėjimą; kur nevilis - Tavo šviesią viltį; kur tamsa - Tavo saulės spindulius; kur nuliūdymas - tikrą džiaugsmą Tavyje".

Betliejaus prakartėlė ir šv. Mišiose priimta šv. Komunija tepadedą mums pilniau išgyventi Dievo meilę ir ja dalytis su kiekvienu žmogui.

Džiugių Šv. Kalėdų ir Dievo palaimintų Naujųjų 2002 metų!
Vysk. Paulius A. Baltakis

Daug metų pavėlavusi garbė

Rimantas Stankevičius

Lietuvos Aidas Nr. 219

Dar 1991 metų lapkričio 27 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausios tarybos (Atkuriamojo Seimo) Prezidiumas priėmė nutarimą "Dėl Lietuvos piliečių, gelbėjusių žmones nuo genocido nacių okupacijos metais apdovanojimo". O nuo 1993 metų rugsėjo 23 d. - žydų genocido Lietuvoje dienos proga LR Prezidentas įteikia aukštus valstybinius apdovanojimus - "Žuvančiųjų gelbėjimo kryžius" žmonėms, gelbėjusiems žydus karo metais nuo nacių ir jų vietinių kolaborantų. Deja, daugelio apdovanotojų jau nėra gyvųjų tarpe. Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus duomenimis yra žinoma apie daugiau kaip trijų tūkstančių Lietuvos piliečių dalyvavimą gelbstint žydus. O kiek dar nežinomų...

Šiais metais tarp 51 apdovanotojų "Žuvančiųjų gelbėjimo kryžiumi" Sofija Lukauskaitė-Jasaitienė (1901-1981) ir Domas Jasaitis (1898-1977). Jie buvo aktyvūs žydų gelbėjimo Šiauliuose organizatoriai ir vykdytojai. Pokario metais gyveno JAV. Apie šių kilnių žmonių gelbėjimo veiklą byloja ne vienas išlikęs rašytinis šaltinis. Jono Rimašausko darbe "Žydai nepriklausomos Lietuvos gyvenime" rašoma, kad nacių okupacijos pradžioje trys Šiaulių visuomenės veikėjai - Feliksas Bugailiškis, dr. Domas Jasaitis ir kun. Lapis apsilankė pas Šiaulių apygardos komisarą Schoeferį ir bandė užstoti vietos žydus, piktnusios brutaliu vokiečių elgesiu. Komisaras visus pageidavimus ir apskritai lietuvių intervenciją atmetė, o SD viršininkas Dočelskis pareiškė dr. Jasaitiui, kad jei ir toliau bus kišamasi į žydų reiklus, "Tamsta atsigulsi į tą pačią duobę su žydais". ("Lietuvos žydų žudynių byla", 170 psl.). Tačiau tai neišgąsdino nei dr. D. Jasaitio, nei jo žmonos. Jie visą vokiečių okupacijos laiką Šiauliuose liko ištikimi humanizmo ir pagalbos principams.

Sužinojusi apie Domo ir Sofijos Jasaitių apdovanojimą, duklė Elena Jasaitytė-Valiūnienė, gyvenanti netoli New Yorko, apgailestavo, kad negalės atvykti į apdovanojimų įteikimo ceremoniją. Ji apsidžiaugė, kad jos tėvų kilnus darbas, nors ir po mirties, yra įvertintas...

Paprastai žydų gelbėtojų liudijimai nėra labai iškalbūs.

Sofijos Jasaitienės ir Domo Jasaitio atveju kitaip. Abu jie aktyviai reikėsi visuomeninėje išsivijimo gyvenime. 1946 m. Vokietijoje, perkeltųjų asmenų stovykloje, vėliau - JAV Jasaitiai paliko vertingos medžiagos apie žydų gelbėjimą. Domas Jasaitis kelių dešimtmečių aktyviai reikėsi JAV lietuvių spaudoje. Savo rašiniais jis reaguodavo į JAV spaudoje pasirodantį kaltinimus visai lietuvių tautai dėl žydų žudynių Lietuvoje. D. Jasaitio plunksnai priklausė "Nacionalistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje".

Šis žmogus buvo sukaupęs nemažai medžiagos iš JAV gyvenančių lietuvių apie žydų gelbėjimą, ta tema rašė darba. Taikliai D. Jasaitio formulė, charakterizuojanti žydų gelbėjimo problemas tyrinėjimą: "Slaptumas - didelė pagalba sėkmingai pagrindinei veiklai, bet didžiausias istorijos priešas". Šiam "istorijos priešui" įveikti daug jėgų ir laiko atidavė D. Jasaitis. Deja, D. Jasaitio mirtis 1977 m. birželio mėnesį neleido įgyvendinti sumanymo ir sukaupia medžiaga apie žydų gelbėjimą ilgam nusėdė VLIKo archyvuose... Toje medžiagoje yra jo žmonos Sofijos Lukauskaitės-Jasaitienės 1946 m. gegužės 15 d. pranešimas VLIKui, kuris autentiškai parodo šių ir kitų gelbėtojų pastangas, gelbėjimo sunkumus. Įdomu, kad tai, matyt, vienas pirmųjų po karo išsamesnių darbų, bandantis apibendrinti žydų gelbėjimo problemą ne stebėtojo ar tyrinėtojo, o paties to proceso dalyvio žvilgsniu. Šių eilučių autorius šį Sofijos Lukauskaitės-Jasaitienės pranešimo tekstą rado 2000 m. vasarą Amerikos lietuvių kultūros archyve Putname (JAV).

Pagerbdami kilnių lietuvių, Domo Jasaitio ir Sofijos Lukauskaitės-Jasaitienės atminimą, skaitytojų dėmesiui pateikiame 55 metų senumo tekstą. "Nacių aršų antisemitizmą pamatėme tik vokiečiams okupavus mūsų kraštą. Žydų naikinimas prasidėjo Lietuvoje tuoj atėjus SS ir SD daliniams. Nė vienas nesužvėrėjęs žmogus negalėjo be pasibaisėjimo būti to masinio nekaltų žmonių žudy-

mo liudininku. Kartu su naikinimo pradžia prasidėjo ir jų gelbėjimas.

Kodėl buvo taip sunku gelbėti žydų vaikus?

Jie nemokėjo svetimų kalbų. Tie, kurie anksčiau kiek kalbėjo

nesančio Lietuvoje ar net mirusio klebono pavarde. Dažnai paprastos metrikos knygos buvo randama mirusių vaikų, kurių amžius apytikriai atitikdavo norimo išgelbėti žydų vaiko amžių ir sužinojus pasirinkto vai-

1947 m. Vokietijoje (iš k. į deš.): Sofija Lukauskaitė-Jasaitienė, Elena Jasaitytė, Stasys Jasaitis, Domas Jasaitis

lietuviškai, būdami gete visai tą kalbą pamiršo. Jeigu ir kalbėjo kuria nors svetima kalba (rusų ar vokiečių), tai per trejus metus, klausydamiesi tik žargonų, svetima kalba kalbėjo su tokiu akcentu, kad iš tolo galima buvo juos atpažinti.

Be to, žydų vaikai sunkiai prisitaikydavo prie svetimos aplinkos - nors net žingsnio, pasikalbėjimuose nuolat kartodavo žodį "getas". Tačiau šie vaikai turėjo savisaugos instinktą ir savotišką gudrumą, kuris dažnai apsaugodavo juos nuo mirties.

Šie žmonės apskritai buvo labai neryžtingi, jei pabėgimas buvo rizikingas, jie nežinodavo, bėgdavo iš geto tik tuo atveju, jei buvo viskas iš anksto gerai suorganizuota. Kita vertus, jei išėjo į laisvę žydai buvo suimami ir gestapo tardomi, viską išpasakodavo iki smulkmenų apie savo gelbėtojų žygius, nurodydavo jų pavardes. Tai sudarydavo didžiausią pavojų gelbėjimui. Mirtis grėsė ir tam asmeniui, ir jo artimiesiems. Už vieną išgelbėtą ištisos šeimos buvo statomos ir pavojaus. O vis dėlto atsirado lietuvių tarpe daug tokių pasiryžusių. Kaip reikėjo organizuoti pabėgimą? Vaikui sudaryti gimimo metriką, suaugusiam - asmens dokumentą. Turėti saugią, tinkamą vietą apgyvendinti, rasti pasiryžusių, kurie sutiktų tokį beteisį pilietį priimti. Retai žmonės gelbėdavo už materialines vertybes, dažniausiai pasiryždavo tam žygiui religinio ar humaniško principo vedami.

Vaikams metrikos darytos taip: neužpildyti, bet su antspaudu blankai buvo gaunami iš klebonų. Jas reikėjo atitinkamai užpildyti ir pasirašyti sugalvoto,

ko vardą, pavardę, gimimo datą buvo kreipiamasi į metrikacijos biurą, kuris (nieko neįsąsądama) išduodavo tikrą gimimo metriką. Jai sudaryti reikalingi bent trys "nusižengėliai": patikimas asmuo, kuris kreipdavosi į kleboną, pats klebonas ir žmogus galėjęs nepastebimas likti metrikacijos biure. Suaugusiųjų asmens dokumentui reikėjo išvogi iš savivaldybės pasams blanką su antspaudu ar surasti savivaldybėje žmogų, kuris ant atitinkamo blanko su pilipdyta fotografija pasiryžtų spaudą uždėti: dokumento turinį sukurti nebuvo sunku. Šito darbo vienas žmogus irgi atlikti negalėjo... Tam tikslui buvo naudojami mirusių žmonių pasai. Taip buvo išgelbėta Jerusolimskienė, gimnazijos mokytojo žmona su dviem berniukais, šešerių ir aštuonerių metų nuvežta arkliais 60 km nuo Šiaulių į ūkį pas p. Jaloveckius, vėliau perkelta į kelias vietas prie Kūžių. Kamberienė, dr. A. Kamberio žmona, su penkiametėmis sūnėmis nuvežta arkliais 75 km pas p. V. Zubovus prie Akmenės į Judeiškių ūkį, kur išgyveno iki vokiečių pasitraukimo. Chanė, naujosios metrikos Janė, elektrotechniko aštuonmetė duklė, apgyvendinta pradžioje pas skalbėją Oną, bet ir čia turėjo pakęsti du kartus gyvenamąsias vietas, vėliau išvežta pas ūkininką į Padubysio valsčių, buvo ponios E. Liutikienės globoje, ten reikėjo pakeisti du kartus gyvenamąsias vietas ir pagaliau perkelti ir į Mažeikių apskritį Bugonių ūkį. (Č. Liutiko sesers), kur gyveno iki vokiečių pasitraukimo. Frenkelio odo fabriko darbininkė (pavardės neprisimenu) atnešė man į namus du vaikus ir

(nukelta į 4 psl.)

ZENONAS PRŪSAS

8

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VERPETUOSE

(pradžia nr. 40)

Štai dar ką galima pasakyti apie Dambrovą: nors jis visur būdavo, jį nesunkiai galėdavai surasti. Kur nors pamatęs būrį mergaičių, žinok, kad jų viduryje bus Dambrova.

Taip pat paminėtinas ir dr. Romas Gineitis, dabar gyvenantis Daytono. Berniukų klasėje jis buvo pirmasis mokinių, taip pat ateitininkų kuopos pirmininkas. Bronius Staškevičius dabar gyvena Montrealyje. Amerikoje, kiek žinau, yra tik viena mergaitė - Genė Nakutytė-Asminienė, dabar gyvenanti iš dalies Detroite, Michigan valstijoje, iš dalies Floridos valstijoje. Elena Tumėnaitė, iškėjęs, gyvena Punsko apylinkėse, dabar priklausančiose Lenkijai. Lietuvoje yra belikusios berods šešios buvusios abiturientės ir Kazys Žvirblis bei Albertas Dilys, ištvėręs Sibiro gulagus. Lietuvoje ir Sibire žuvo daug klasės draugų ir draugių. Pavyzdžiui, 1948 metais partizaninėse kovose žuvo Pranas Ivonis, Aukštaitijoje ėjusio Vytauto apygardos pagrindinio laikraščio redaktorius ir leidejas.

1932-1939 metais mūsų šeimoje buvo šie svarbesni įvykiai: 1938 metais mirė mūsų senelė Karolina Prūsienė; 1935 metais Butėnų pradžios mokyklą pradėjo lankyti mano brolis Juozas, o 1938 metais Svėdasų šešių skyrių pradinę mokyklą baigė sesuo Janina ir tais metais ėmė mokytis Utenos gimnazijos pirmoje klasėje, gyvendama kartu su manimi, jau abiturientu. O mano gyvenime 1938 metais buvo taip pat labai svarbūs: pirmą kartą tapau krikštėviu, krikštijant Vlodo Prūsio (Damijono brolio) dukrą Al-

doną, dabar Masėnienę, gyvenančią Panevėžyje. Taigi lyg ir tapau suaugusiu, kuo nepaprastai norėjau būti. Krikštamotė buvo puseserė Julija Jančytė.

1939 metų vasarą padaviau prašymą Dotnuvos Žemės ūkio akademijai priimti mane į miškininkystės skyriaus pirmą kursą. Atsimenu, kiek vargau, kol šiaip taip parašiau prašymą. Utenos gimnazija privertė mane atmintinai išmokti lotyniškai Horacijaus ir Cicerono kūrinias, bet niekas nepamokė, kaip parašyti paprastą prašymą. Nežinojau, nuo ko pradėti. Rašiau ir plėšiau jau parašytą, nes vis man atrodė, kad kažkas ne taip. Per pusdienį šiaip taip jį sulipdžiau. Kiek jaudinausi dėl pažymių: atestate jų vidurkis tik truputį viršijo ketvertą, kas, mano supratimu, maždaug prilygo kitų gimnazijų visų abiturientų vidurkiui. Kaip taip patekau: rugpjūčio mėnesį gavau iš Dotnuvos pranešimą, kad esu priimtas į Akademiją.

1939 metų rugsėjo pradžioje atvažiavau į Dotnuvą. Iš pradžių gavau kiek pinigų iš tėtės, bet kaip bus toliau? Nenorėjau namikių per daug apsvinkinti, todėl pirmiausia kilo klausimas: kur užsidirbti pragyvenimui. Pasirodė, kad buvo truputį blogiau, negu tikėjau. Kai 1938 metų vasarą "Ūkininko patarėjyje" perskaičiau, kad Dotnuvoje priimama į miškininkystės skyrių ir gerai besimokantiems studentams bus mokamos stipendijos, nežinojau, kad tai neliečia pirmakursių ("fukų"), o tik aukštesniųjų kursų studentus. Todėl pirmakursiai turėjo patys kur nors kitur lėšų surasti, nes Akademiją jų nedavė. Papildomų uždarbių Akademija teikė viename kitame, bet ne pirmakursiams. Pirminybė buvo teikiama aukštesniųjų kursų studentams. Todėl reikėjo prašyti tėtės, kad laikinai padėtų. Klausė, kiek? Pagalvojau: Akademijos stipendija berods buvo 60 litų per mėnesį, todėl jei kiti tais pinigais išsiverčia, išsiversiu ir aš. Tėtė dėl tos sumos nesiginčijo. Bet netrukus paaiškėjo, kad yra didelis skirtumas tarp manęs ir aukštesniųjų kursų studentų: jie paprastai vasarą susitaupydavo 500-600 litų, agronomai, rūšiuodami žemę, o miškininkai, dirb-

dami miškų urėdijose. Be to, buvo ir kitų išlaidų, reikėjo mokėti ne tik už kambarį ir maistą, bet ir už braižybos įrankius ir kitką. Todėl, turint 60 litų, teko gyventi labai taupiai, ypač iš pradžių. Turėjau vieną bėdą, buvau labai valgas ir dar mėsisdis. Maitinausi studentų valgykloje pigiausiu maistu - beveik vien sumuštiniais. Galėjai čia ir normaliai papietauti, bet tai buvo ne mano kišenei.

Pagal mano lėšas galėjau nusipirkti ne daugiau kaip 4 sumuštinis per dieną. Kitiems studentams galbūt to ir užtekdavo, bet aš dažnai pakildavau nuo stalo alkanas. Galbūt tai buvo mano tėtės genų pasekmė: jis valgydavo už du, bet ir dirbdavo už du. Jis buvo išdžiūvęs, kaip iš kaceto paleistas. Bet man Dotnuvoje fizinio darbo neteko dirbti, tad kodėl taip nepaprastai norėjosi valgyti? Tėtės prašyti daugiau pinigų neleido ambicija. Vienas dalykas, ko ir dabar dar negaliu suprasti: būdamas aštuoniolikmetis, maniau, kad esu labai protingas, tai kodėl tada nesugalvojau nueiti 4 kilometrus į Dotnuvos miestelį, nusipirkti porą kepalų duonos ir kiek sviesto ir puotauti savo kambarėlyje? Arba iš savo šeimininkės nusipirkti duonos ir net truputį mėsos ar kiaušinių? Kodėl negalėjau daugiau maisto atsivežti iš namų po Kalėdų ar Velykų atostogų?

Dotnuvoje atsirado dar kita bėda: Akademija nepasirūpino pirmakursiais, kur jie gyvens. Man pasisekė su kartu besimokančiu Otonu Vaitkevičiumi, radome labai švarų ir šiltą kambarėlį Vainotiškių kaime, maždaug už dviejų kilometrų nuo Akademijos. Mokėjome tik po 10 litų per mėnesį. Bet rudenį ir pavasarį teko klampoti per labai gilų purvyną. Dieną dar buvo pusė bėdos, nes galėjai pasisaugoti, bet iš Akademijos tekdavo grįžti jau sutemoms. Tada negalėjai matyti, kur eini. Vieną vakarą purvas man nutraukė nuo kojos kaliošą. Patamsyje rankomis išmaišiau visą purvyną, bet jį tarsi skradžiai žemė prarijo! Maniau, galbūt rasiu kitą dieną, kai bus šviesu, bet negalėjau tiksliai rasti tos vietos, kur jo netekau ir Dotnuvos žemėlė buvo tokia alkaną, kad net seno kaliošo

(nukelta į 4 psl.)

■ Afganistano teritorijos minų išvalymas kainuos daugiau kaip 500 milijonų dolerių; be to, prie anksčiau padėtų minų dar prisideda nemažai nesprogusių sviedinių, bombų, likusių po dabartinių JAV oro antpuolių. Toki- jyje į trijų dienų tarptautinę konferenciją susirinkę pareigūnai iš 27 nevyriausybinių organizacijų Afganistane, jų partnerių Japonijoje, Jungtinių Tautų agentūrų, taip pat Japonijos ir kitų vyriausybų atstovai tarėsi, kaip atgaivinti karo sugriautą Afganistano ūkį, ir ragino pasaulio visuomenę prisidėti lėšomis ir kitokiomis priemonėmis prie šalies išvalymo. Norima tokius darbus atlikti per 3-5 metus, tačiau ekspertų vertinimu, dabartinio finansavimo sąlygomis prireiks 7-10 metų. JT duomenimis, Afganistane esama nuo 5 iki 10 milijonų sausumos minų; kasdien nuo jų žūva arba sužeidžiama po 10 žmonių. Dauguma jų sudėta Sovietų Sąjungos kariuomenės iki 1989 metų.

■ Jungtinės Valstijos, kurių visi diplomatai iš Afganistano išvyko prieš pat sovietų kariuomenės pasitraukimą 1989-aisiais, gruodžio 17 d. atkūrė diplomatinę atstovybę šioje šalyje. JAV jūrų pėstininkai iškėlė tą pačią JAV vėliavą ant to paties stiebo, nuo kurio ji buvo nuimta 1989-ųjų sausio 30-ąją. JAV specialūsias pasiuntinys James Dobbins sakė, kad vėliavos pakėlimas simbolizuoja Washingtono diplomatinį, politinį ir ekonominį įsipareigojimą Afganistane. Kiek anksčiau jis žurnalistams pareiškė: "Esame čia, kad liktume". JAV Valstybės departamento atstovas spaudai sakė, kad Washingtonas Kabule atidaro ryšių atstovybę, kuriai vadovaus reikalų patikėtinė Jeanine Jackson. Vėliau bus užmegzti visaverčiai diplomatiniai ryšiai.

■ Aukšto rango Jungtinių Valstijų administracijos pareigūnai mano, kad jų šalies santykiai su Rusija išlaikys išbandymą, Washingtonui pasitraukus iš dvišalės Priešraketinės gynybos sutarties ir amerikiečiams pradėjus kurti Nacionalinę priešraketinės gynybos sistemą.

Daug metų pavėlavusi garbė

(atkelta iš 3 psl.)

apalpo. Atsipeikėjusi ji man pasakė "jei neišgelbėsi mano vaikų, eisiu tiesiog į SD, jėgų daugiau nebeturiu". Toks josėjimas buvo tolygus mirčiai, tai pasiryžau juos gelbėti. Vyresniajam Jonukui reikėjo pakeisti keturis globėjus. Galutinai jis buvo pri- glaustas kaime palei Vaiguva, Šiaulių apskr. Jaunesnysis Petriukas iš pradžių buvo Šiaulių miesto ligoninėje. Kuomet patirta, kad ligoninės personalas pradėjo kalbėti apie jo kilmę, skubiai buvo iš ten paimtas ir įprašytas globoti vienai moteriai. Reikėjo įvairiais būdais sudaryti pamestinukų dokumentus. Volodia Petrovas, dvylikametis berniukas, tėvas - rusų emigrantas iš Paryžiaus, miręs, motina - žydė Gurvičaitė, Šiaulių vaistinininko dukterė, su sūnumi sėdėjusi gete. Kitas jos vaikas jau buvo išvežtas į naikinimo fabriką Auschwitz. Jam reikėjo sudaryti stačiatikių metrikus. Tam reikalui reikėjo porą kartų vykti į Kėdainius pas stačiatikių šventiką. Pagaliau tuščias blankas buvo gautas. Metriką užpildžiau pati namie. Kiek vėliau pavyko surasti jo tikrą dėdę, tėvo brolį Daugpilyje. Aš jį iškviečiau ir vaiką jam atidaviau. Kurį laiką grėsė pavojus, kad vaiką man grąžins atgal, reikėjo skubiai Kaune išrūpinti dokumentą, kad tėvai tokiais ir tokiais metais ten gyveno. Dokumentą siunčiant paštu jis žuvo, reikėjo iš naujo parūpinti. Ilgainiui tai buvo sutvarkyta, nes grąsinimo grąžinti vaiką daugiau nesulaukiau. Išėjusiam iš geto parūpinau jam vietą "Lietuvos vaiko" daželyje, kurį kasdien lankė. Rudminaitė, šešiolikmetė Šiaulių žydų gimnazijos direktoriaus dukterė, buvo priimta mano prašymu į girininko Daugino šeimą. Tik, deja, savaitei prabėgus ji grįžo į Šiaulių getą - pasiilgo savųjų. Šifmanaitė (tokia motinos mergautinė pavardė), inžinieriaus dukterė, buvo priklausta mokytojo šeimoje, prie Kužių. Šiaulių apskrityje. Jos pabėgimas suorganizuotas taip: į mūsų namus atvedė ją motina. Iš čion ją pas naujus globėjus nuvežė pasamdytas vežikas. Žinoma, ji irgi buvo aprūpinta asmens dokumentais. Tas viskas vyko dienos metu.

Vieno Kauno prekybininko penkiametis sūnus buvo atvežtas traukiniu savo buvusios auklės iš Kauno, gyveno kurį laiką pas mane, o vėliau perduotas globoti agronomui Mikolaičiui į kaimą. Šitą vaiką gelbėjome

kaip kolegos agronomo Girševičiaus sūnų, tik vėliau paaiškėjo, kad tai tik jo giminaitis. Tuo reikau iš Kauno su kolegos maldaujančiu raštelio porą kartų buvo atvykęs žmogus. Kuomet viskas buvo paruošta, po sutartos telegramos vaikas buvo išmestas maiše su bulvėmis per tvorą iš Kauno geto ir atsidūrė Šiauliuose. Inžinieriaus architekto, studijavusio Paryžiuje, iš Kauno žmona su šešiametėmis sūnumi. Iš Kauno geto ją išgelbėjo p. Binkienė. Atvažiavo į Šiaulius. Čia turėjo pasirūpinti Šiaulių jėzuitų kunigai, atvežė vysk. Brizgio rekomendacinį laišką - jiems nepavyko jai nuolatinės prieglaudos greit parūpinti, tad kun. Borevičius atsiuntė ją pas mane. Moteris buvo visai apimta depresijos, arti savižudybės: "kuomet aš sėdėjau gete, nežinojau, kad laisvėje taip komplikotas gyvenimas ir išsigelbėti sunku, jei ne vaikas, seniai nebegyvenčiau". Po ilgų žygių pateko į P. Taišerskio globą, į jo ūkį už šeimnininkę (gerai kalbėjo lietuviškai, buvo panaši į vokie- tę).

Šiaulių "Star" dažų fabriko savininko devynerių metų sūnus. Tėvas - filantropas, žydų gete labai populiarius. Sudaryti dokumentai ir D. Venclauskaitei tarpininkaujant atiduotas globai į kaimą Vaiguvos apylinkėje. Jo brolis invalidas buvo SS pagrobtas per "vaikų akciją", kuri įvyko 1943 m. XI 5 d., kuomet per vieną dieną iš Šiaulių geto buvo išvežta žiauriausiu būdu, nuo motinų išplėsta apie 800 žydų vaikų ir invalidų. Geležinkelio stoty buvo susekta traukinio važtaraštis adresuotas "Auschwitz". Žydės motinos, siaubo apimtos, išslapstė įvairiose geto lindynėse apie 200 savo vaikų. Dauguma jų ilgainiui buvo lietuvių išgelbėti. Dr. Piko sūnui buvo sudaryti asmens dokumentai - studentas, lietuvių gimnazijos abiturientas, savo pabėgimą buvo pasiryžęs pats paskutiniu momentu suorganizuoti. Žinoma Kauno fotografe Zinaida Blimentalienė su parūpintais Kaune asmens dokumentais buvo nuvežta į mano ūkį (Lopetikiškiai, Paduvysio vlsč.), ten liko ir sulaukė karo pabaigos.

Dar dvi nežinomos moterys išgelbėtos 1944 m. gegužės pradžioje. Vieną gražų rytą (gyvenau Šiauliuose Vilniaus g. 20) pasigirdo skambutis. Einu atidaryti durų. Nesuspėjau praverti jų, įkrenta dvi moterys, aiškiai žydės. "Tamta būsi p. Jasaitienė?" - Taip", - sakau. Abi krenta

ant kelių, nori bučiuoti kojas, rankas. "Gelbėkit, gelbėkit turim tris minutes laiko. Čia tuoj už durų stovi ginkluotas sargybinis, kuris pasižadėjo pabėgimo nepastebėti, jei įteiksime jam 1,000 markių. Tik greit, mūsų gyvybė pavojuje".

Nepažįstamos, svetimos, kalba neaiškiai, vos galima suprasti... Pirmą mintis - provokacija? - Įbėgu į gretimą kambarį pasitarti su vyru, ką daryti (tuo laiku ten buvo ir iš Vilniaus atvykusi dr. V. Sruogienė). Siūlome išleisti jas pro kitas duris, pro kiemą, sodą į kitą gatvę, iš kur galėtų lengvai tuoj išeiti į laukus. Atsisako "Negalime, nukentės už mus kitos mūsų kolonos žydės. Gelbėkite, nes žūsim, vienintelis būdas ir vienintelė proga išsigelbėti tik dabar, tuoj, greit, maldaujam... Laiko galvoti nėra... rizikuojame. Išnešu 1,000 markių ir jos galvotrukčiais išbėga atgal į gatvę... Valanda, kita praiena įtempto laukimo... SS? Suėmimas? Viskas ir šį kartą baigiasi laimingai..."

Tai tokie giliausiai įsmigę atmintyje išgelbėtų žydų faktai. Visus tuos gelbėjimo darbus man ištikimai padėjo įvykdyti mano vyras dr. D. Jasaitis. Įvairius techniškus darbus, buvo ryšininkais ir kitus dažnai atsakomingus ir surištus su pavojumi, atlikti padėjo sesers Onos Lukauskaitės-Poškienės vaikai.

Bent 15 asmenų buvo sudaryti asmens dokumentai, daugiausia vyrams. Dokumentai palengvino jiems reikalingu momentu pabėgti iš geto, tuo būdu išsigelbėti. Ūkininkai mažiau bijodavo priglausti asmenis, turinčius tvarkingus dokumentus.

Per trejus metus ištisos šeimos buvo aprūpintos maistu iš mūsų šeimos atsargų. Aprūpinimas ir išnešiojimas maisto į įvairias žydų aptarnaujamų dirbtuves mieste buvo labai pavojingas. Pavojingiausi buvo nuolatiniai žydų apsilankymai vienu ar kitu pretekstu, dažnai net su ginkluotais palydovais, kuriuos irgi reikėdavo papirkti cigarete, obuoliu ar kt.

Taip pat turėjome įvairių brangenybių, daiktus, kuriuos žydai patikėjo mano apsaugai, nujausdami savo uždarymą į getą. Vėliau jie įvairiais būdais išeidavo iš geto, pardavdavo kaitą iš tų daiktų ir už gautus pinigų nusipirkdavo sau maisto. Daug lietuvių šeimų, jei negalėjo prie tiesioginio žydų gelbėjimo prisidėti, tai bent padėjo jiems įvairiais būdais gelbėtis nuo bado.

Į gelbėjimo darbą kartais buvo įtraukiamas visas kolektyvas. Šiaulių gete sėdėjo advokatas

Gecas su šeima. Aukštos doros, labai kultūringas, rotarietis, lietuvių teisininkų gerbiamas asmuo. Norėta suorganizuoti jo pabėgimą iš geto. Jis atsisakė, nes turįs skolų gete, kol jų neapmokės, negalįs išeiti. Tą pačią dieną buvo sudaryta rinkliava ir per porą valandų jam įteikta 1,200 markių. (Jis vis delsė, nenorėdamas išsiskirti iš kitų, ir, rodos, žuvo su visa šeima).

Beje, gelbėti tekdavo ne tik pažįstamus, bet dažnai visasi nepažįstamus asmenis, todėl užmiršta daug gelbėjimo atsitikimų ir aplinkybių. Taip pat esu tikra, kad Šiauliuose žydus gelbėjo nuo mirties ir teikė jiems

visokeriopą paramą šimtai, o gal tūkstančiai lietuvių. Iš Šiauliuose man žinomų asmenų tą patį gelbėjimo darbą dirbo mirusio adv. K. Venclauskio šeima, dr. Luginienė, kun. Lapis, kun. Byla. Tėvai Jėzuitai. Dr. Prialgaukas, Kūžių klebonas Kleiba, viceburmistras Pauža, H. Kildišius, agr. Ibianskis, J. Sondeckis. Kadangi tas darbas buvo surištas su mirties pavojumi ir reikėjo jį dirbti labai atsargiai ir konspiruotai, todėl ir tų asmenų sąrašas, žinoma, yra labai ne visas. Iš man žinomų faktų Kaune toje srityje daug nuveikė p. Binkienė. Vilniuje išduodant pasus veikli buvo p. V. Sruogienė."

Sniegas

A. Balbieriaus nuotr.

LR vyriausybė nupirko likviduojamą fabriką

Vyriausybė nutarė pirkti Kauno vilninių audinių bendrovę "Drobė" priklausantį likviduotą Viečiūnų verpimo fabriką. Už jį bus sumokėta 3.1 mln. litų. Viečiūnų fabrikas bus perduotas Druskininkų savivaldybei, kad ši surastų investuotoją ir atgaivintų įmonę. 1999 m. privatizavus bendrovę "Drobė", Viečiūnų filialą nutartą uždaryti. Sovietmečiu šalia šio fabriko išaugo gyvenvietė, kurioje gyveno jo darbuotojai su šeimomis. Dabar 2,500 žmonių neturi iš ko gyventi. Su fabriku susijęs visas gyvenvietės ūkis.

Respublika

Lietuva prisijungė prie ET kovos su narkotikais grupės

(atkelta iš 1 psl.)

prisijungė 1980 metais. Ji organizuoja Europos šalių ministrų, pareigūnų, specialistų ir kitų profesionalų bendradarbiavimą bei vykdo narkotikų poreikio bei pasiūlos mažinimo programas. Pompidou grupės veikloje dalyvauja daugelis Europos valstybių bei JAV, Kanada, kurios ET nepriklauso. Iš viso šių metų nacionalinei narkotikų kontrolės ir prevencijos programai Lietuvos Vyriausybė yra skyrusi 6,5 milijonų litų.

BNS

ZENONAS PRŪSAS

8

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VERPETUOSE

(atkelta iš 3 psl.)

įsigėdė. Turėjau vaikščioti su vienu kaliošu, vieną dieną ant vienos kojos, kitą ant kitos. Kitaip visą laiką būtų tekę vaikščioti su vienu šlapiu batų ir viena šlapią koja bei vienu purvinu batų, o kitu visad švairiu. O man lėšos neleido nusipirkti naujos kaliošų poros.

Netrukus susidūriau ir su kita lyg ir maža bėda: Dotnuvoje "fuksus" aukštesniųjų kursų studentai daug labiau kankindavo, negu Kaune. Ypač antro kurso studentai agronomai. Atrodo, kad mane labiau mėgo bailiai. Aš bailiais laikau tuos, kurie nepuola vienas prieš vieną, nes tada būčiau apsigynęs. Puldavo keliese, kai būdavau vienas. Bet tai pasitaikė tik porą kartų. Gerai sugyvenau su antro kurso studentais miškininkais. Jų dauguma buvo subrendę, keletą metų jau girininkavę, daugelis vyresni nei 30 metų, todėl galbūt jiems atrodė nepatogu prasidėti su vaikėzu. Kita vertus, būdamas "fuksu", pradėjau geriau suvokti realybę. Atsimenu, kai, baigęs gimnaziją, nuvažiavau į Svėdasus, ten jaučiausi dideliu žmogumi. Viršaitis buvo baigęs tik tris ar keturias gimnazijos klases, o aš net visas aštuonias!

Dotnuvoje man nepatiko ir tai, kad ten buvo mažoka mergaičių: galbūt net dukart mažiau, negu vaikinių. Jų dauguma studijavo namų ruošą, tik viena kita - agronomiją, o miškininkų - nė vienos. Tarp jų anksčiau buvo nemaža jau mokytojavusių ir ta profesija nusivylusių arba išteketi turėjusių nedaug galimybių, todėl atvažiavusių į Dotnuvą. Tokiais piemenimis, kaip aš, jos visiškai nesidomėjo, o ir mane gerokai už mane vyresnės mergaitės taip

pat neviliojo. Todėl tekdavo važinėti traukiniu į Kėdainius. Ten, aukštesniojoje kultūrtechnikos mokykloje, mokėsi du mano geri draugai, Edvardas Pluipelis (vėliau Pilis) ir Antanas Mačionis (abu vėliau atvyko į Ameriką ir jau mirę). Kėdainių gimnazijos mergaičių tarpe kultūrtechnikai turėjo gerą vardą, o ir dotnuviškių studentų jos taip pat nevengė, todėl galėdavome ten pasižokti. Tik paskui keletą dienų tekdavo mažiau suvalgyti sumuštinį ir kiek priveržti diržą.

Kartą traukiniu teko nuvažiuoti ir į didelį miestą - Kauną, kur vykau kaip Algimanto korporacijos atstovas į Kęstučio korporacijos metinę šventę. Mat šios abi korporacijos labai artimai draugavo. Ištrikus iš Vaitoniškių kaimo purvynų, tai buvo nemažas įvykis: Kaune galėjau vaikščioti ir be to vieno kaliošo. Apsistojau pas savo pusbrolių Kazį Žvirblį, kurie ten studijavo inžineriją.

Baigus Utenos gimnazijos aštuonias klases, Dotnuvoje studijos buvo palyginti labai lengvos. Be didesnių pastangų dažniausiai gaudavau penketus ir dar likdavo nemažai laiko grožinei literatūrai pasiskaityti. Tik geodezijos ir kelių statybos profesorius J. Staniškauskas, sekdamas profesorius S. Dimantą tradicija, mus kiek pavargindavo, kai mes darydavome brėžinius, ypač jei būdavo blogai nusiteikę. Dėl kokio nors mažo menkininkio perbraukęs brėžinį stora plunksna, liepdavo daryti jį iš naujo. Nereikėjo daryti brėžinių agronomams, o tik miškininkams. Kai ką pavargindavo ir profesorius P. Jucaitis, bet ne mane: aš jam mokėjau išaiškinti masių veikimo dėsnius, kurio pats nesupratau. Prof. Jucaitis miškininkams ir agronomams dėstė neorganinę ir organinę chemiją.

Šiaip Dotnuvoje būdavo ir labai gerų dienų, ypač jei apsilankydavo Algimanto korporacijos kuris nors iš filisterių, ypač viengungis. Viengungis galėdavo išleisti daugiau pinigų, negu turintis šeimą. Algimanto korporacija buvo gerų dainininkų korporacija (nežinau, kaip aš ten patekau, galbūt todėl, kad, prieš priimant, nepatikrino mano balso). Akademija taip pat dažnai

rengdavo įvairius pasilinksminimus, literatūros vakarus; joje vykdavo korporacijos metinės šventės. Jei turėdavai pinigų, galėjai žiūrėti kino filmus. Vytauto Didžiojo universiteto svečiai profesorai skaitė įdomias paskaitas. Dar ir dabar gerai prisimenu profesorius Juozo Ambrazevičiaus (vėliau Brazačio) paskaitą. Jis ją pradėjo taip: "Labai malonu buvo man pas jus atvykti. Žiūrint pro traukinio langą, ypač man patiko, kad pas jus yra tiek daug varnų". Salėje kilo juokas. Ne, jis pasakė, nesijuokit; rašytojai taip pat kaip varnos (juokiasi), nes jie, kaip ir jos, išpėja orą. Jis ir toliau rimta veido išraiška pasakojo kaip F. Dostojevskis, I. Turgenovas ir kiti pasaulinio garso rašytojai išpranašavo komunizmą, revoliucijas bei įvairias suirutes.

Nors ir nebuvo blogai Dotnuvoje, atrodo, kad dauguma miškininkų nenuliūdo, kai buvo paskelbta, kad kitais metais miškininkystės skyrius bus perkeltas į Vilnių kaip Žemės ūkio akademijos skyrius. Mat Dotnuvoje trūko patalpų įrengimui specialių laboratorijų, reikalingų miškininkų trečio ir ketvirtos kurso studentams. Tačiau 1940 metais mūsų tautą ištiko skaudi nelaimė: birželio 15 dieną į Lietuvą įžengė okupantų armija. Prasidėjo pirmoji sovietinė okupacija.

Sovietų ir nacių okupacijos

1940 metų birželio mėnesį, prieš išvykstant atostogų, visi pirmą ir antrą kursą baigę miškininkystės studentai gavome paskyrimus į įvairias miškų urėdijas. Mane paskyrė į Troškūnų miškų urėdiją (Panevėžio apskrityje), buvusią apie 35 kilometrus nuo mano tėviškės. Jai priklausė ir Svėdasų girininkija bei visos girininkijos didelė Šimonių girioje. Urėdija buvo apie 2 kilometrus į pietus nuo Troškūnų miestelio. Man iškilo transporto problema. Autobusai iš tėviškės ten nevažiavo. Padėjo tėtė: iš savo santaupų man nupirko naują anglų firmos dviratį.

(bus daugiau)

KALĖDŲ ŠVEIKINIMAI

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems parapijiečiams ir Darbininko skaitytojams linki

Kun. STEPONAS ŽUKAS, klebonas
Prel. ALBERTAS CONTONS, klebonas emeritas

BOSTON, MA.
Šv. Petro parapija

Nuoširdžiai sveikiname visus Apreiškimo parapijiečius
su Šv. Kalėdomis. Tegul Kūdikėlis Jėzus ateina pas jus,
atneša palaimą Jūsų širdims ir gyvenimui. Tegul Kristaus artumas
lydi Jus per visus metus -- Jūsų Kristuje,

Kun. JOSEPH FONTI - administratorius
PARAPIJOS TARYBA

Apreiškimo parapija
Brooklyn, NY

Kristaus Gimimo šventėje
Ramybės ir Taikos visiems parapijiečiams linki

Kun. JAMES T. ROONEY, klebonas
Kun. VYTAS VOLERTAS, vikaras

MASPETH, NY
Viešpaties Atsimainymo parapija

Kristaus Gimimo šventėje nuoširdžiai sveikina

Prel. Dr. ALGIRDAS OLŠAUSKAS, klebonas
Kun. STANISLOVAS ANUŽIS
Prel. JONAS A. KUČINGIS, klebonas emeritas

LOS ANGELES, CA
Šv. Kazimiero parapija

Kristaus Gimimo šventėje Ramybės ir Taikos
linki visiems

KRYŽIŲ KALNO
PRANCIŠKONAI

Jurgaičių kaimas, Šiaulių rajonas
Lietuva

Džiugių Šv. Kalėdų
ir laimingų Naujų Metų
visiems linki

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS
Direktorių Taryba
ir štabas

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
linkiu visiems parapijiečiams

Kun. RONALD T. SMITH - administratorius
Kun. JONAS RIKTERAITIS, kleb. emeritas

NEW BRITAIN, CT
Šv. Andriejaus parapija

Kristaus Gimimo šventėje sveikina visus geradarius
ir Naujuose Metuose linki gausių Dievo malonių

NEKALTO PRASIDĖJIMO
MARIJOS SESERYS

Putnam, CT

Džiugių Kalėdų švenčių
visiems draugams ir geradariams linki
PRANCIŠKONŲ VADOVAUJAMA
LABDAROS VALGYKLA

Kretinga 5700
Vilniaus g-vė 2
Lietuva

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga
Ramybės ir Taikos
visiems parapijiečiams linki

Kun. Dr. EUGENIJUS SAVICKIS, klebonas

NEW YORK, NY
Vilniaus Aušros Vartų parapija

Linksmų Kalėdų ir
laimingų Naujų Metų visiems lietuviams linki

KRETINGOS PRANCIŠKONŲ GIMNAZIJA

Jurgio Pabrėžos 4
5700 Kretinga, Lietuva

Linksmų Šv. Kalėdų!
Laimingų Naujų Metų!

Kun. VINCAS VALKAVIČIUS, klebonas

NORWOOD, MA
Šv. Jurgio parapija
1986-1987 jubiliejiniai metai — 75 metai nuo įsteigimo

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
linkime visiems parapijiečiams

Prel. Dr. JOSEPH ANDERLONIS, S.T.D.,
klebonas

PHILADELPHIA, PA
Šv. Jurgio parapija

Kalėdų šventėsė sveikina visus buvusius ir būsimus vasarotojus
bei geradarius ir linki gausių Kūdikėlio Jėzaus malonių Naujuose
Metuose

FRANCISCAN GUEST HOUSE &
GIFT SHOP
Pranciškonų vienuolyno sodyboje

Kennebunkport, ME
tel. (207) 967-2011

Nuoširdžiai sveikinu visus parapijiečius, sesėles mokytojas,
chorą su jo vedėju, visus parapijos rėmėjus ir linkiu visiems
džiugių Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

Kun. SIMONAS V. SAULĖNAS, klebonas

Užgimimo Kūdikėlio malonių Šv. Kalėdose
ir Dievo Palaimos Naujuose Metuose linki

ŠV. ANTANO RELIGIJOS STUDIJŲ
INSTITUTO DĖSTYTOJAI IR STUDENTAI

KRETINGA, LIETUVA

Sveikinu visus draugus, pažįstamus
ir buvusius parapijiečius Šv. Kalėdų proga
ir linkiu sveikų ir laimingų Naujų Metų

Kun. STASYS RAILA

Douglaston, NY

Maloniai sveikiname visus parapijiečius
Kalėdų šventėsė

Kun. CHARLES E. JACOBS, administratorius
Kun. ALBINAS J. GURKLIS, MIC
Sesuo Mary Luise Rouleau, CSJ

HARTFORD, CT.
Šv. Trejybės parapija

Nuoširdžiai linkime Šv. Kalėdų džiaugsmo
ir laimės Naujuose Metuose!

Kun. A. NOCKŪNAS, MIC, klebonas

WORCESTER, MA
Šv. Kazimiero parapija

Nuoširdžiai sveikina su Šv. Kalėdom ir linki
daug laimės Naujuose Metuose

Kun. ALFREDAS T. ŽEMEIKIS, klebonas
Dijak. HENRIKAS KETURWITIS

ELIZABETH, NJ
Šv. Petro ir Povilo parapija

Skaidraus Šv. Kalėdų džiaugsmo
visiems parapijiečiams linki

KUN. JONAS PRUSAITIS,
klebonas
KUN. PETRAS ŠAKALIS, kleb. emerit.
BROCKTON, MA
Šv. Kazimiero parapija

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems parapijiečiams linki

Kun. ADOLFAS KLIMANSKIS, klebonas

PROVIDENCE R.I.
Šv. Kazimiero parapija

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems būvusiems parapijiečiams,
draugams ir pažįstamiems linki

Kun. VYTAUTAS PIKTURNA

Matulaitis Nursing Home,
10 Thurber Rd., Putnam, CT 06260

Linkiu savo mieliems parapijiečiams
linksmų Kalėdų švenčių!

Kun. RICHARD BRADY, klebonas
Kun. ALBINAS JANIUNAS, klebonas emerit.

LAWRENCE, MA
Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapija

Kristaus Prisikėlimo šventėje
visus geradarius sveikina
BALTIC JESUIT ADVANCEMENT
TĖVAI JĖZUITAI
2345 W. 56th St.
Chicago, IL 60636-1040
tel. (773) 737-9891

Sveikiname visus lietuvių švenčių
proga ir linkime Dievo palaimos!

Kun. PETRAS BURKAUSKAS
klebonas

Šv. Andriejaus parapija, Philadelphia, PA
Šv. Kazimiero parapija, Philadelphia, PA

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir geradariams
linki

MOTINOS TERESĖS SESERYS
Laisvės 26
5700 Kretinga, LIETUVA

Šlaitytojai rašo "Darbininkui"

Mintys JAV Lietuvių Bendruomenės sukakties proga

Spalio mėnesio viduryje Chicagoje buvo paminėta JAV Lietuvių Bendruomenės 50-ji sukaktis. Visą laiką Lietuvių Bendruomenė ir organizuotas lietuvių sporto judėjimas šiame krašte ėjo koja į koją. Lietuviai sportininkai dažnai pasirodydavo Lietuvių Bendruomenės didžiųjų renginių programose. Sporto darbuotojai, įvairių sporto klubų veikėjai: Algis Rugienius, Algirdas Bielskus, Rimas Dirvonis, Pranas Gvildys, Algis Tamošiūnas yra buvę JAV Lietuvių Bendruomenių krašto valdybose vicepirmininkais sporto reikalams. Dabar tokiu yra Rimas Gedeika. Sporto reikalų atstovai yra buvę ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybose.

Ir kaip buvo galima jaustis, kuomet "Čiurlionio" galerijoje išstatytoje JAV Lietuvių Bendruomenės jubiliejinėje parodoje nematėme jokios nuotraukos iš sportinės veiklos, o kitų organizacijų ar grupių veikla čia buvo atžymėta dešimtimis, o gal net šimtais. Buvo atžymėti net tokie vienetai, kurie gyvuoja vos kelis metus. Galimas daiktas, jog šios parodos techninis ruošėjas Leonas Narbutis nieko apie lietuvių sportą Amerikoje negirdėjo, bet argi nebuvo žmonių, kurie jam galėjo ir turėjo apie tai pasakyti?

Taip pat čia bent trumpai norisi iškelti ir kitą skaudų ir keistą faktą. Po šios parodos atidarymo Jaunimo centro didžiojoje salėje vyko akademija, kurios metu buvo atžymėtos keturios lietuvių organizacijos už jų įnašą. Tai buvo skautai, ateitininkai, Lietuvos Vyčiai ir tautinių šokių grupės, dar buvo pagerbtas ir Lietuvių Fondas. Tačiau ir čia sporto sąjūdžiui neliko atžymėjimo ženklų, nežiūrint, kad lietuviai sportininkai, turbūt, padarė žymiai daugiau negu kai kurių minėtų grupių žmonės.

Apie tai būtų galima daug aiškinti, kalbėti ir net šaukti. Bet visada mūsų žymūs veikėjai neskyrė didesnės lietuvių sportui reikšmės, jos neskiria ir dabar. Čia mes tik konstatuojame liūdną faktą ir tiek, net nelabai tikėdamiesi, kad ateityje būtų kitaip. Tačiau bent retkarčiais tiesą pasakyti, aš manau, reikia!

E. Šulaitis

Išpūdziai Juozo Kojelio antrąją knygą "Tarp rūpesčių ir vilties" perskaičius

Pirmausia noriu pasisakyti, kad nesu šios knygos recenzentas. Esu tik eilinis knygos mylėtojas, gerbėjas ir skaitytojas. Perskaityta gera ir įdomi knyga, yra tikras dvasios penas, kuris suteikia malonų pasitenkinimą ir sielos ramybę.

Šiuo atveju J. Kojelio knyga dar daugiau praplatino mano horizontą ir suteikė daug naujų ir įdomių faktų, jo pasisakymų ir pergyvenimų, kurie, manau, bus įdomūs ir kitiems knygos skaitytojams.

Negaliu tylomis praeiti nepacitavęs knygos sudarytojo ir redaktoriaus Vidmanto Valiušaičio, paskutiniame knygos puslapyje, trumpame pasisakyme jo išreiktas mintis, kurios lyg sudaro esminę knygos santrauką. Štai jo žodžiai:

"Žinomo lietuvių išeivijos žurnalisto antroji rinktinė publicistikos knyga, kurioje sutelkti straipsniai reflektuoja valstybės nepriklausomybės turinį, apmąsto Lietuvos lietuvių ir išeivių pilietinės integracijos sunkumus, atsigręžia į kultūros klausimus, humanitarines jaunimo problemas. J. Kojelio publicistikoje į kasdienybės tėkmę įvelgiama iš tam tikros distancijos, kad paaiškėtų esminiai žmogiškąją egzistenciją ir individo veiklos prasmę motyvuojantys dalykai. Čia nėra pigaus politikavimo, bet juntama išmintinga ir tauri moralinė pozicija, kurios taip stokoja šiandieninė Lietuvos žurnalistika. Būdinga, kad prieš 20, 30, o net ir prieš 50 metų rašyti J. Kojelio straipsniai stebina aktualia perspektyva ir dabartiniam laikmečiui. Knyga bus naudinga žurnalistams, politikams, istorikams, studentams, visiems naujų laikų Lietuvos istorija besidomintiems ir dabartinės visuomenės raida besirūpinantiems žmonėms."

Prie šių trumpų, bet prasmingų V. Valiušaičio pasisakymų jokie komentarai nereikalingi.

Toliau žurnalistas J. Kojelis savo knygoje pažymėjo, kad maždaug prieš 10 metų Los Angeles lietuvių telkinį pradėjo lankyti daug Lietuvos politikų, rašytojų, politinių kalinių, žymių visuomenininkų, dvasininkų, menininkų ir kt.

Tuo metu, man būnant Los Angeles lietuvių radijo pirmininku, koordinatoriumi ir pranešėju, turėjau progos su daugeliu Lietuvos žymiųjų žmonių pokalbius per Los Angeles lietuvių radiją. Jų tarpe buvo V. Landsbergis, G. Vagnorius, vysk. S. Tamkevičius, kun. A. Svarinskas, visuomenės veikėjas A. Terleckas, politinis kalinys B. Gajauskas, filosofas A. Juozaitis, solistai Milkevičiūtė, Noreika ir kt.

Blogą išpūdį Los Angeles lietuviams padarė pokalbis su A. Juozaičiu.

Jo išdidi, iššaukianti laikysena ir pranešimas parodė, kad jis čia atvyko su tikslu kaltinti išeivijos lietuvius ir prieškarinę Lietuvą, bet ne bešališkai painformuoti Los Angeles lietuvius.

Šia proga yra verta pažymėti žurnalisto J. Kojelio žodžius iš jo knygos.

"Lietuvos dienraštyje *Respublika* 1994 m. sausio mėn. paskelbtą Arvydo Juozaičio straipsnį "Tautos aukso amžius", kuriame jis anuometinę Lietuvą vadina iš vidaus supuvusia, 1940 m. savanoriškai "atsigulusia į mirties patalą".

J. Kojelis į visus A. Juozaičio sovietinės Lietuvos garbinimo žodžius savo knygoje jam davė tinkamai argumentuotus atsakymus, kad A. Juozaitis dar ir šiandien nesupranta tikros demokratijos ir demokratinės sistemoje išaugusio laisvo žmogaus.

Jo visi straipsniai yra ne filosofo intelektualinį rangą atitinkantys svarstymai, bet politinės propagandos žanro kūryba.

Ši knyga 432 puslapių, išleista Kaune, 2001 metais.

Vytautas Šeštokas

Adventas ar "sezonas"?

Aurelija M. Balašaitienė

Visa plačioji Amerikos žiniasklaida jau patvino skatinimais pirkti kalėdines dovanas, gruodžio mėnesį pavadindama "šventiniu sezonu" ar net išdrįsdama kalbėti apie "apsipirkimo sezoną". Tai negali būti "šventinis sezonas", nes jokie darbai nėra nutraukiami, paštas ir bankai bei visos privačios ir valdiškos įstaigos normaliai veikia. Deja, niekur neužsimenama, kad gruodžio 25 dieną viso pasaulio krikščionys švęs Kūdikėlio Jėzaus gimtadienį, jo laukdami per gruodžio 2 dieną prasiėdusį advento laikotarpį. Svarbu pabrėžti ir tą, kad šiais metais Kalėdų diena išpuola antradienį, tai bus visuotina ne darbo šventė visame krašte, nors ją pasinaudos ir ne krikščionys. Ne paslaptis, kad didžiausią prekyboje gaunamą pelną gauna ne krikščionys, per tą "sezoną" uždirbdami daugiau pinigų, negu per ištisus metus. Nuolatos rodoma Kalėdų senelio karikatūra, miestų centrai įrengia nepaprastai didelės ir žaviai papuoštas bei apšviestas eglutes, tačiau niekur nedrįstama rodyti ko nors, kas iš tikro primena ir simbolizuoja Kalėdas. Griežtai draudžiama viešose vietose įrengti praktė-

lę ir niekur neminimos jokios religinės apeigos ar pamaldos. Vietiniai dienraščiai jau nuo skelbimų pasidaro tokie sunkūs, kad juos vargiai galima pakeisti. Sekmadieninės laidos sveria beveik "toną", o paprastos savaitės dienos leidiniai turi tiek reklamų, kad sunku rasti norimą perskaityti tekstą.

Aišku, kad ir mes, Amerikos lietuviai, nepamirštame savo artimųjų, parūpiname dovanas, planuojame Kūčių vakariene, siuntinėjame kalėdinius sveikinimus, tačiau savo širdyse žinome, kad viso to priežastimi yra Kūdikėlis Jėzus. O ir adventas nėra "sezonas", tik dvasinio susikaupimo ir maldos laikotarpis. Savaime suprantama, kad nevengiame ir šventėms reikalingų pasirodymo darbų, tai dabiname eglutes, vyniojame dovanas, adresuojame sveikinimo atvirukus, tačiau žinome, kad tai ir yra daroma didesnei Kūdikėlio garbei.

Aš asmeniškai, kaip dažnokai spaudoje pasirodanti žurnalistė, visiems skaitytojams ir spaudos darbuotojams bei leidėjams linkiu laimingų, linksmų ir Aukščiausiojo palaimoje nušviestų Kalėdų.

KNYGOŠ - GERIAUSIA DOVANA

SKELBIAMAS KNYGŲ IŠPARDAVIMAS

"Darbininko" administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2002-uosius metus, nežiūrint, kad "Darbininko": leidimas yra sustabdomas. Knygos yra išparduodamos labai žemomis kainomis. **Prašome visų skaitytojų tuo išpardavimu pasinaudoti, jei ne dabar, tai ateityje.**

- 0 -

Introduction to Modern Lithuanian. L. Dambriūnas, A. Klimas, W. R. Schmalstieg. 471 psl., kietais viršeliais. Tai geriausias vadovėlis išmokyti lietuvių kalbą svetimtaučiams. Visi paaiškinimai anglų kalba. Knyga su skirstyta į 40 pamokų. Gale knygos gana didelis priedas, skirtas skaitymams, gramatikai ir žodynui. Amerikos universitetai lietuvių kalbos kursuose naudoja šią knygą. Kaina 30 dol. **Nupiginta kaina - 20 dol.**

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. ir 1 dol. persiuntimui. **Dabar nupiginta kaina - 10 dol. su persiuntimu.**

Kava sumažina nikotino poveikį

Ispanijos mokslininkai pastebėjo, kad reguliarus kavos gėrimas sumažina šlapimo pūslės vėžio riziką. Rūkoriai, kurie geria daug kavos, du kartus mažiau rizikuoja susirgti vėžiu nei tie, kurie kavos negeria, rašo naujienų tinklapis "MIGnews.com". Ispanų gydytojų atlikto tyrimo išvadose rašoma, kad kava sumažina nikotino poveikį žmogaus organizmui. Atskirai paėmus kofeiną ir nikotinas yra patys pavojingiausi šlapimo pūslės priešai. Iš visų sergančių šlapimo pūslės vėžiu vyrų pusė yra

Knygos gaunamos rašant

Darbininkas - Administr.
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207
arba skambinant
Administracijai
718-827-1351

užkietėję rūkoriai. Tarp moterų šis rodiklis siekia 30 procentų. Rūkymas padidina vėžio riziką nuo 2 iki 5 kartų. Metus rūkyti rizika sumažėja iki vidutinio statistinio lygio per dvejus - ketverius metus. Kava šiek tiek amortizuoja neigiamą nikotino poveikį organizmui. Vis dėlto tie, kurie nori tikrai apsisaugoti nuo auglių, turėtų ne slopinti nikotino žalą kofeinu, bet iškeisti kavą su cigaretėmis į žuvį, daržoves (ypač brokolius ir Briuselio kopūstus) ir šalto spaudimo alyvų aliejų. **BNS**

"DRAUGAS" KVIEČIA SUSIPAŽINTI

"DARBININKO" skaitytojams, norintiems skaityti "DRAUGĄ", siūsiame jį tris mėnesius nemokamai. Atsiųskite savo vardą, pavardę, adresą ir telefono numerį raštu (DRAUGAS, 4545 W. 63 rd. St., Chicago, IL 60629), arba telefonu 773-585-9500.

vardas ir pavardė

adresas

miestas, valstija, zip

telefono numeris

Kalėdiniai

sveikinimai

ir linkėjimai

MIELI DIDŽIOJO NEW YORKO LIETUVIAI

Šie praeinantys metai mums visiems buvo nelengvi, susiję su daugeliu praradimų ir net pasaulinio mąsto sukrėtimų.

Dabar dar netenkame ir "Darbininko"...

Gyvenimas dėl to vis tiek nesustoja, bėga kaip bėgs. Po darganotų dienų ateina saulėtos, o po sunkių metų - laimingi ir džiugūs. Ir nėra tų problemų, kurių žmonės nesugebėtų išspręsti. O lietuviai visais laikais ir visokiomis aplinkybėmis įveikdavo ir daug sudėtingesnes kliūtis.

Nuoširdžiai sveikinu Jus ir Jūsų šeimas su artėjančiomis Šventomis Kalėdomis, linkiu Jums kuo geriausių, kuo sėkmingiausių 2002-ųjų metų!

Lietuvos Respublikos generalinio konsulato darbuotojų vardu

DR. RIMANTAS MORKVĖNAS

Generalinis konsulas

Švęsdami JAV Lietuvių Bendruomenės 50 metų veiklos sukaktį, nuoširdžiai sveikiname Jus su Šv. Kalėdomis ir Naujaisiais Metais! Tegul jie būna prasmingi kūrybingais sumanymais ir kilniais darbais Lietuvai ir lietuvių bei išeivijojė. Linkime džiaugsmo ir sveikatos Jums ir Jūsų namams. Nuoširdžiai dėkojame už talką bei paramą Lietuvių Bendruomenei.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA

Algimantas S. Gečys

Juozas Ardys	Stasys Bačkaitis, Ph. D.
Dalia Badarienė	Ses. Margarita Bareikaitė
Teresė Gečienė	Rimas Gedeika
Birutė Jasaitienė	Liūtas K. Jurskis
Rasa Ardytė-Juškienė	Romualdas Kriaučiūnas, Ph. D.
Ramutis M. Plūra	Dalilė Polikaitienė
Marija Remienė	Algirdas J. Rimas
Vidmantas Rukšys	Rimantas A. Stirbys

TAUTOS FONDO VADOVYBĖ

nuoširdžiai linki savo nariams
ir visiems lietuviams
linksmų šv. Kalėdų ir
laimingų 2002-ųjų metų!

Kviečiame paremti TAUTOS FONDA savo darbu ir aukomis. Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.

TAUTOS FONDAS

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, Inc.
351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207-1910
tel/fax: (718) 277-0682
el.paštas: TAUTFD@aol.com

Lietuviai esame visi -
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

Šventų Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikiname mielus LIETUVIŲ FONDO narius ir visuomenę.

Dėkojame už Jūsų teikiamą paramą ir pritarimą mūsų darbams, remiant išeivijoje ir Lietuvoje mums taip svarbų tautinį išlikimą.

Asmeniniame gyvenime linkime sėkmės ir sveikatos.

LIETUVIŲ FONDAS

14911 127th Street
Lemont, IL 60439
Tel.: (630) 257-1616
Fax.: (630) 257-1647

Šventos Trejybės parapija atšventė 100 metų jubiliejų

Hartfordo ir apylinkėje gyvenančių lietuvių centras

Jau 19-to šimtmečio pabaigoje lietuviai pradėjo kurtis Hartfordo apylinkėje. Mūsų kultūra, pagrįsta religiniais ir tautiniais elementais, juos dvasiškai gaivino ir dideliems darbams skatino. Dauguma išliko ištikimi Katalikų Bažnyčiai ir savo tautai. Apsigyvenę didesnėmis grupėmis jie kūrė savas draugijas, o vėliau parapijas, kas ir buvo didžiausias laidas lietuvių šiam krašte ugdyti ir išlaikyti. Taip įvyko ir Hartforde, kur naujam dvidešimtam šimtmečiui prasidedant įsikūrė Šventos Trejybės parapija. Parapijos ribose socialinis ir dvasinis gyvenimas bujojo, parapijos ribose įsikuriant ir vienu ar kitu laiku veikiant 41-ai organizacijai ar klubui.

Jau 1896 m. Hartfordo lietuvių suburti dėjo pastangas kun. Juozas Žebrys. 1898 m. Hartforde, originaliai susibūrė septyniolika hartfordiškų. 1900 m. Hartfordo lietuviai kun. J. Žebrio pastangomis įsigijo dviejų aukštų mūrinių pastatą Capitol avenue (gatvėje). Tame name jie įsirengė nedidelę, jaukią koplyčią, kuri 1903 m. rugpjūčio 16 d. buvo pašventinta Lietuvos Romos katalikų šv. Atpirkėjo vardu. Parapijos vardas vėliau buvo pakeistas į šv. Trejybės vardą. Šv. Trejybės parapijiečiai jau tada įrodė, kad joks užsimojimas nėra per sunkus. Sutartinai dirbdami 1912 m. jie beldė į vyskupijos duris, kol jiems tų pačių 1912 metų rudenį buvo paskirtas lietuvis klebonas, jaunas ir energingas patriotiškai nusiteikęs

kolonijų pasiekė. Mokykla vietos vyskupo įsakymu nustojo veikusi 1964 metais, kai Hartfordo vyskupija pastatė tris naujas katalikiškas aukštesnias mokyklas.

1927 m. kovo mėn. užbaigta dabartinė Šventos Trejybės bažnyčios statyba, o ji pašventinta 1928 m. kovo 18 dieną. Bažnyčia įrengta puošniai ir iškilmingai, neišblaškanti, bet priešingai - malda ir susikauptumui nuteikianti.

Deja, laikas viską pakeičia. Garbingieji parapijos kūrėjai pradėjo vienas po kito po amžiaus našta pavargti ir iškeliauti amžinybėn. Dalis jaunesniųjų gyvenimo aplinkybių verčiami apleido miestą, ir taip parapija, turėjusi virš 500 šeimų ir visą eilę veiklių draugijų pradėjo mažėti. Po II-ojo pasaulinio karo naujoji ateivių banga papildė retėjančias parapijos eiles. 1963 m. sulaukęs gilios senatvės, 93 metų amžiaus mirė klebonas, prelatas Jonas Ambotas.

Nuo 1964 m. parapijai vadovauti buvo paskirtas klebonas, energingas kunigas Juozas Matutis. Jam vadovaujant, bažnyčioje buvo įgyvendinti Vatikano susirinkimo nutarimai ir pradėta pamaldas laikyti lietuvių ir anglų kalbomis. 1975 metais parapijai priklausė apie 300 šeimų. Didelis dėmesys buvo kreipiamas į tautinių bei bažnytinių švenčių pamaldas.

Kunigo Matučio iniciatyva 1975 m. parapijai paskirtas klebono padėjėju, Marijonas, kunigas Albinas J. Gurklis, MIC, matematikos mokytojas Marianopolio gimnazijoje,

parapijiečius, ypač tuos, kurie silpnai valdo anglų kalbą.

1980 m. dešimtmėį Šventos Trejybės parapijiečiai ir klebonas kunigas Juozas Matutis įtakingai prisidėjo prie dviejų Lietuvos Katalikų Bažnyčios jubiliejų atšventimų. Tai buvo Lietuvos Globėjo, Švento

Šventos Trejybės parapijos bažnyčia Hartforde, Connecticut (2001 m.)

Kazimiero mirties 500-tų metų sukaktis, kuri buvo atžymėta 1984 m. kovo 4 d., o 1987 m. gegužės 17 d. atšvęsta Lietuvos krikšto 600-tų m. sukaktis. Per abu minėjimus Hartfordo arkivyskupas John Whealon,

pašventino vyskupas Whealon. Tas kryžius ir šiandien tebestovi katedros kieme.

Maždaug 35 metų laikotarpyje, pradedant su 1950 m., parapijos veikla buvo sparti ir reikšminga, nors ir priklausančių šeimų skaičius sumažėjo. Per šį laikotarpį reikšėsi ne tik parapijinės organizacijos kaip Sodaliets, Katalikų Moterų Sąjunga, Šventos Trejybės vyrų klubas ir Lietuvos Vyčiai, bet ir naujai įkurtos, veikla prie parapijos prisiglaudusios lietuviškos kultūrinės, tautinės ir socialinės or-

ganizacijos; tarp jų: Skautai ir Skautės, Lietuvių Bendruomenė, BALFas, Veteranų sąjunga "Ramovė", Kavutės klubas, choras "Aidas", Lietuvių Moterų federacijos klubas, tautinių šokių grupė "Berželis" ir Vyrų Trio.

Klebonas, kunigas Juozas Matutis, išėjo į pensiją 1990 m. spalio 22 d., 1999 m. jis mirė. Šventos Trejybės klebonu buvo paskirtas kunigas John Moskus. Jo priežiūroje parapijos kieme, 1992 metais pastatytas lietuviškas kryžius ir atgaivinta metinė parapijos gegužinės tradicija.

1996 metų spalio mėn. parapijos administratorium buvo paskirtas jaunas, energingas kunigas Christopher Tianos; jis kartu ėjo svarbias vyriausiojo redaktoriaus pareigas vyskupijos laikraščio, *The Catholic Transcript*. Jis įvedė dvikalbį Šventų Mišių pobūdį, kuris dabar yra naudojamas švenčiant didesnes Bažnyčios ir lietuvių tautos šventes. Per kunigo Tianos iniciatyvą, 1997 m. seselė Mary Louise, CSJ, atvyko į parapiją kaip pastoralinė bendradarbė. Seselės iniciatyva 1997 m. buvo įsteigta Maldos diskusijos grupė.

1999 m. administratoriaus pareigas perėmė kunigas John P. Conte. Kunigo Conte pagrindinės atsakomybės yra kunigų patarėjo pareigos Hartfordo vyskupijoje; nežiūrint laiko suvaržymų, jis nuoširdžiai prisidėjo ir rėmė visą lietuvišką Šventos Trejybės parapijos veiklą. Už jo nepaprastus nuopelnus vyskupijai ir mūsų parapijai, kunigas John P. Conte 2000 m. gruodžio 16 d. Popiežiaus Jono Pauliaus nurodymu, buvo apdovanotas Bažnyčios Prelato garbės titulu.

Š. m. liepos 1 d. prelatas John Conte buvo perkeltas į klebono pareigas kitoje Connecticut valstijos parapijoje, o nauju Šventos Trejybės administratorium paskirtas kunigas Charles Jacobs. Jis taip pat yra (nukelta į 8 psl.)

Susipažinkime: JAV LJS sekretorė

Kristina Jonušaitė

Norėčiau prisistatyti - esu Kristina Jonušaitė, dabartinė JAV LJS sekretorė. Jau esate susipažinę su kitais JAV LJS nariais.

Gimiau, augau, ir gyvenau Chicagos apylinkėje. Nuo pat mažens lietuviybė ir lietuviškos veiklos išlaikymas buvo ir yra svarbi ir mano šeimos gyvenimo dalis. Turiu norą ir jaučiu pareigą protėvių garbei skleisti Lietuvos vardą.

Pradėjus lankyti vietinę pradžios mokyklą, taip pat pradėjau Maironio lituanistinę mokyklą. Lituanistinėje mokykloje baigiau visas dešimt klasių. Baigus, du metus mokytojavau Maironio mokykloje.

Nuo pat mažens priklausau Nerijos jūrų skaučių tuntui, turiu gintarės vyr. valtininkės laipsnį. Nerijos tunte esu buvus jūrų jaunių vadovė ir turėjus tunto komendantės pareigas. Stovyklaudama Rako stovykloje turėjau įvairias pareigas - esu buvus Nerijos pastovyklės vadovė ir pastovyklės komendantė. 2001 m. Rako stovykloje buvau viena iš trijų visos stovyklos komendantų.

Esu šokus tautinius šokius su Lietuvos Vyčių šokių grupe, ir vėliau su Grandies tautinių šokių ansambliu. Turėjau progą dalyvauti trejose tautinių šokių šventėse, Chicagoje ir Toronte. 1994 metais buvau nuvykus į Lietuvą ir stebėjau tautinių šokių šventę Vilniuje.

1999 metais, Chicagoje baigiau *Mother McAuley Liberal Arts* privačią mergaičių gimnaziją. Gimnazijos metu priklausiau įvairiom mokyklos organizacijom, ir taip pat buvau mokyklos atrinkta dėstyti priešmokyklinio amžiaus vaikučių klasėje. Tais pačiais metais, bu-

vau priimta ir įstoja į *St. Mary's College of Notre Dame*, Indianoj, kur dabar studijuojau jau treči metai. Dirbant su jaunesnėmis skautėmis, bei su vaikais lituanistinėje mokykloje ir gimnazijoje, pasirinkau pedagogikos studijų šaką universitete. Mano pagrindinės studijos yra anglų literatūra, kurią norėčiau dėstyti gimnazijoje.

Norėdama išlaikyti savo lietuviškumą ir tęsti lietuvišką veiklą, nutariau dalyvauti 10-jame Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos kongrese Australijoje, perreikais metais gruodžio mėnesį. Buvau viena iš penkių pakviesta sekretoriauti kongreso metu. Baigiantis kongresui, įvyko JAV LJS valdybos rinkimai. Buvau išrinkta į valdybą, sekretorės pareigoms. Kadangi valdyba yra plačiai pasklidusi po JAV, posėdžiaujame kas savaitę per internetą. Posėdžius protokoluoju, kuriuos galima surasti žiūrint www.javljs.com. Kiekvieną mėnesį pristatau lietuviškai spaudai įvairius straipsnius ir skelbimus apie JAV LJS veiklą. Džiaugiuosi galėdama ir norėdama prisidėti prie lietuviybės išlaikymo ir testinumo išieivijoje.

Klaipėdos šokėjai iškovojo antrą vietą pasaulyje

Vokietijos mieste Brēmehafene lapkričio 24-25 d. surengtame pasaulio Lotynų Amerikos sportinių šokių ansamblių čempionate Klaipėdos "Žuvėdra" iškovojo sidabro medalius. Klaipėdiškius aplenkė tik šeiminkai. Trečioji vieta teko Vokietijos Acheno klubui, kuris pasaulio pirmenybėse dalyvavo po 2 metų pertraukos, pakeitęs Diuseldorfo klubą.

Klaipėdiškiai šiemet jau laimėjo Europos čempionatą, o pernai taip pat buvo antri pasaulio pirmenybėse. Šį kartą

čempionate dalyvavo 20 ansamblių iš 12 šalių. "Žuvėdra" treniruoja buvę garsūs šokėjai Skaistė ir Romas Idzelevičiai. Šiam sezonui "Žuvėdra" yra parengusi naują kompoziciją pagal filmą "Šok su manimi" (*Dance with me*), o ansamblio aprangoje vyrauja žalios spalvos. Klaipėdos universiteto ansamblis dalyvavo jau dvylikoje pasaulio čempionatų, iš kurių aštuoniuose pelnė medalius. Beje, sportinių šokių ansamblių pasaulyje vyksta labai smarki konkurencinė kova.

Respublika

Hartford, CT

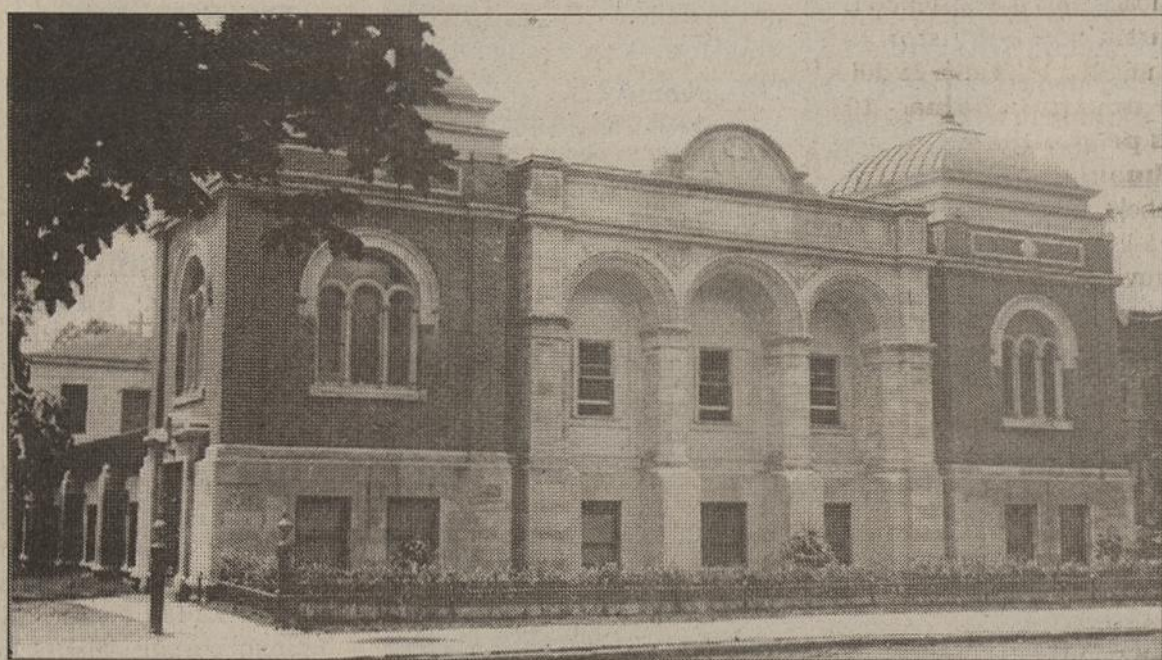
Švenčiausios Trejybės parapijos salė seniai buvo regėjusi tokį gausų būrį žmonių

Į lietuviškosios muzikos ansamblio "Ainiai" koncertą lapkričio 17 d. vakare susirinko virš 200 klausytojų. Buvo matyti New Britain, New Haveno, Stanfardo, Waterbury atstovai.

Kaip pasakojo Hartfordo lietuvių bendruomenės pirminkė Danutė Grajauskaitė, "Ainių" koncertas sutapo su kasmet organizuojamu "Rudens baliumi". Rengėjai nenusiminė,

paruošė 21 stalą ir visi buvo užimti. Ne vienas klausytojas ir ašarą nubraukė, išgirdęs širdžiai mielas dainas "Oi, tu Lietuva", "Saulutė nusileido". Ansamblio muzikantai dar pamalonino visus grodami šokiams. "Ainių" ansamblio klausytojų gausumas dar kartą įrodė kaip reikalingi tokie muzikiniai vakarai lietuviams.

Sigita Šimkuvienė

Šventos Trejybės parapijos bažnyčia Hartforde, Connecticut (1915 m.)

kun. Jonas Ambotas.

Jo veiklumas ir sumanumas buvo paskata tolimesnei parapijos kūrybinei veiklai, kuri už kelių metų atžymėta dideliais rezultatais. Nepasitenkinant turima koplyčia, nutarta statyti didingai atrodančią mūrinę bažnyčią, kuri kitiems bylotų apie lietuvių pasiukojimą Dievo garbei ir savo tautos labui. Štai 1915 metų Kalėdoms užbaigta pirmoji statinio dalis - tai skoningai įrengtas pastatas su gražiu būsimos bažnyčios fasadu. 1923 m. parapija nupirko trijų aukštų 18 kambarių mūrinį namą. Ten įkurta mokykla, kuri jau sekančiais metais pradėjo darbą su 164 mokiniais, mokytojaujant šešioms vienuolėms prancišketėms iš Pittsburgh, PA, vadovaujant Motinėlei M. Baptist. Vėliau šalia pradinės mokyklos išsivystė ir aukštesnioji mokykla. Per 40 gyvavimo metų mokyklą lankė 6,000 mokinių. Tai buvo didelė garbė parapijai; garbė, kurią nedaugelis lietuviškų

Šventos Trejybės parapijos vaikų choras su vadovu, muziku Jurgiu Petkaičiu

Thompson, CT. Jau virš 25 metų kai kunigas Gurklis ištikimai darbuojasi parapijos tikintiesiems. Švariai valdąs lietuvių kalbą, jis lietuviškai laiko Šventas Mišias, išklauso išpažintis ir paguodžia

kartu su visa eile vyskupų ir kunigų, atnašavo šv. Mišias Švento Juozapo katedroje, Hartforde. Atžymėti Lietuvos krikšto 600-tų metų sukaktį, prie Katedros buvo pastatytas lietuviškas kryžius, kurį

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: darbininkas@hotmail.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kalėdos - Kristaus gimimo šventė - antradienį, gruodžio 25 d.
Žiemos pradžia - gruodžio 21 d.

"Darbininko" administracija praneša, kad "Darbininkas", kaip periodinis reguliariai einantis savaitraštis yra sustabdomas nuo 2002 m. sausio 1 d. (Žiūr. pranciškonų provincijolo T. Benedikto Jurčio straipsnį "Darbininko" 46 nr. pirmame puslapyje).

Skaitytojai prašomi nebesiųsti prenumeratos mokesčio už 2002-sius metus. Skaitytojams, kurie prenumeratą už 2002-sius metus yra jau užmokėję iš anksto, mokesčius bus gražintasi.

Skaitytojai, kurie yra atsilikę suprenumerata, prašomi nelaukiant už ją atsilyginti. Prenumeratos mokesčio data matoma kiekviename lipinuke prie pavarės po raidžių EXP. Jei pav. užrašyta EXP 12/31/00, tai reiškia, kad prenumerata užmokėta iki gruodžio 31 d. 2000 metų, ir skaitytojas yra skolingas 45 dolerių mokesčių už 2001-sius metus.

Julius Keleras nuo gruodžio 7 d. nebedirba "Darbininko" redakcijoje. Jam skirtų asmenišku laišku prašome nusiųsti redakcijos adresu. Norėdami pasiekti redakciją telefonu, prašome skambinti tel. (718) 827-1351.

"Darbininko" gruodžio 14 d. numeris prieš išvežant į spaustuvę buvo sustabdytas ir neišėjo.

Vilniaus Aušros Vartų parapijos bažnyčioje Manhattane Kalėdų mišios bus gruodžio 25 d., antradienį, 9 val. ryto.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Kalėdų laikotarpio išpažinčių klausymo ir mišių tvarkaraštis yra įdėtas šio puslapio apačioje.

Laidotuvių mišios už a. a. Stepą Krasniką, buvusį uolų Lietuvos Vyčių 110 kuopos nari, buvo aukotos gruodžio 11 d. Vėlionis palaidotas šv. Jono kapinėse. Užuojauta reiškiamame vėlionio žmonai Amelijai, giminėms ir artimiesiems. Tegul ilsisi ramybėje!

Apiešimo parapijos žinios

Kalėdų naktį, t. y. gruodžio 24 d., Bernelių mišios bus 10 val. vak. Jas aukos vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai, Manahawkin, NJ, sveikina draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų proga ir linki geros sveikatos ir laimės Naujuose 2002-uose Metuose.

Veronika Rutenis, Hyannis, MA, siūnia nuoširdžiausius sveikinimus giminėms, draugams ir pažįstamiems:

*Lyg rogių varpelį girdi...
Kalėdos užgimsta širdy.
Ateina ta valanda,
Kai žodžiai pavirsta malda*

Kazys Bradūnas

Telaimina Jus visus Dangaus Karalius šventose Kalėdose ir Naujuose Metuose.

Vladas ir Aniceta Gedmintai, St. Pete Beach, FL, sveikina draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga linkėdami džiaugsmo, laimės ir sveikatos.

Donata, Alfonsas, Aldona Samušiai, Pembroke Pines, FL, prisimindami visus, linki ramybės šv. Kalėdų ir sveikų 2002-ųjų metų.

Vytautas Maželis, Ridgewood, NY, šv. Kalėdų ir Naujųjų 2002-ųjų Metų proga sveikina visus bičiulius, linkėdamas džiugių švenčių ir sveikų Naujųjų Metų.

Eugenija Minkūnienė, Manhasset, NY, sveikina draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų proga, linkėdama džiugių švenčių ir laimingų bei sveikų Naujųjų 2002 metų!

Edvardas ir Alina Stakniai, Jamaica, NY, sveikina savo draugus, gimines ir pažįstamus šv. Kalėdų proga ir linki jiems geros sveikatos ir laimės Naujuose 2002-uose Metuose.

Birutė Prasauskienė, Lomita, CA, Kalėdų švenčių proga sveikina gimines, draugus ir pažįstamus ir linki visiems laimės, meilės ir taikos dabar ir per ateinančius 2002-sius metus.

Elena ir Jonas Žukas, Baltimore, MD, sveikina savo draugus ir artimuosius šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga. Mes visiems Jums linkime sveikatos, gyvenimiško džiaugsmo, ilgų ir laimingų metų.

Viešpaties Jėzaus Atsimainymo parapijos (64-24 Msgr. Bulovas Ave., Maspeth, NY) kunigai ir parapijiečiai linki visiems savo draugams ir pažįstamiems gražiausių švenčių.

Tikimės, kad čia įdėdamas Kalėdų laikotarpio Mišių ir išpažinčių tvarkaraštis palengvins visiems dalyvauti šventų Mišių aukoje ir tuo būdu atneš mums visiems krikščionišką Kalėdų taiką ir ramybę mūsų širdyse ir mūsų bendruomenėje.

Išpažintys klausomos:

Nuo pirmadienio iki penktadienio	gruodžio 17-21	nuo 11:00 v. r. - 11:45 v. r.*
Šeštadienį, Pirmadienį,	gruodžio 22, gruodžio 24	nuo 2:00 v. v. iki 4:45 v. v.* Po 7:30 v. r. mišių ir nuo 11:00 v. r. - 11:45 v. r.*

Taip pat klebonijoje, susitarus laiką. Dėl susitarimo prašome skambinti 718-326-2236.
*Išpažintį galima atlikti lietuviškai.
Šv. Mišios Kalėdų išvakarėse ir Kalėdų dieną aukojamos šia tvarka:

Kalėdų išvakarėse:	5:00 v. v.	Children's Pageant' Mišios
	11:30 v. v.	Choro kalėdinis koncertas
	12:00 v. v.	Mišios lietuvių ir anglų kalbomis
Kalėdų dieną:	8:00 v. r., 10:00 v. r.	ir 12:00 v. r. dieną
Naujų Metų išvakarėse:	5:00 v. v.	
N. Metų dieną:	8:00 v. r., 10:00 v. r.	ir 12:00 v. r. dieną

Šventos Trejybės parapija atšventė 100 metų jubiliejų

Hartfordo ir apylinkėse gyvenančių lietuvių centras

Hartfordo, CT, Šventosios Trejybės parapijos vadovybė, 2001 m. birželio mėnesį (iš k. į deš.): Regina Stankaitytė, parapijos "trustee" ir jubiliejinio komiteto pirmininkė; seselė Mary Louise, CSJ, pastoralinė bendradarbė; Toni Pampei, parapijos "trustee", prel. John P. Conte, parapijos administratorius; Jurgis Petkaitis, parapijos vargonininkas; kun. Albinas J. Gurklis, MIC; Eugenijus Žiurys, parapijos komiteto pirmininkas; Diane Yusias, jubiliejinio komiteto pirmininkė

(atkelta iš 7 psl.)

Connecticut valstijos vaikų ligoninės kapelionas. Kunigas Jacobs buvo parapijiečių šiltai priimtas liepos 8 d. lietuviškų šv. Mišių metu.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę 1990 m., prasidėjo nauja imigracijos banga, kuri atnešė Šventos Trejybės parapijai visą eilę naujų šeimų. Didelė dalis šių naujai atvykusių lietuvių aktyviai prisideda prie parapijos veiklos ir prie kitų lietuviškų organizacijų.

Paskutinis dvidešimtojo šimtmečio dešimtmės parapijos lietuviams prasidėjo labai reikšmingai. Sovietų Sąjungos sugriuvimas buvo užtikrintas, kai Lietuvos Parlamentas 1990 m. kovo 11 d. paskelbė nepriklausomybę. Tą nepaprastai gražų rytą Šventos Trejybės parapijos salė buvo perpildyta susirinkusių lietuvių, padėkoti Dievui už tėvynės atgimimą ir atitinkamai atšventi šią istorinę akimirką.

1990 m. spalio 14 d. Hartfordo vyskupijos Juozapo katedra buvo beveik perpildyta susirinkusių maldininkų. Vyskupas John F. Whealon, vyskupas Paulius Baltakis, OFM, ir visa eilė vyskupų ir kunigų kėlė bravo šv. Mišias, atšventdami pirmąją "Maldos Dieną už Lietuvą". Ši, metinė Maldos dienos už Lietuvą tradicija tęsiama ir šiandien.

Šventos Trejybės parapija yra

viena iš kelių etninių parapijų Hartfordo miesto centre. Bažnyčia stovi netoli valstijos valdžios pastatų, apsupta gražiai atstatytais butais ir restoranais. Bažnyčia ir parapijos patalpos stovi centre Connecticut Valstijos Sostinės atstatymo projekto.

Šiandien Šventos Trejybės parapijai priklauso virš 200 šeimų. Parapijoje aktyviai reiškiasi eilė parapijos ir kitų prie parapijos prisiglaudusių lietuviškų organizacijų.

Šie 2001-ji metai yra Šventos Trejybės 100 metų jubiliejiniai metai. Šis svarbus jubiliejus buvo atžymėtas su visa eile iškilmingų renginių: spalio 22 d., 2000 m. - Maldos diena už Lietuvą, šv. Mišias atlaikė vyskupas Paulius Baltakis, OFM. Gruodžio 16 d., 2000 m. - kun. John Conte pakeltas į prelatus. Įšventinimo apeigos įvyko Švento Juozapo katedroje, Hartforde. Gegužės 6 d. 2001 m. - parapijos vaikai priėmė Pirmą Komuniją. Birželio 9 ir 10 d. Hartfordo Šventos Trejybės parapija iškilmingai užbaigė Jubiliejinių metų pamėnijimą. Jubiliejinių metų pamėnijimo komitetui pirmininkavo Regina Stankaitytė ir Diane Yusias. Dabartinio parapijos komiteto pirmininkas yra Eugenijus Žiurys.

Šeštadienį, birželio 9 d., atlaikytos iškilmingos šv. Mišios, kurias atnašavo arkivys-

kus Daniel Cronin. Per bažnytines apeigas giedojo parapijos choras ir naujai suorganizuotas vaikų choras, vadovaujant ilgamečiui Šventos Trejybės parapijos vargonininkui, muzikui Jurgiui Petkaičiui. Taip pat pasireiškė jaunoji smuikininkė Kristina Zdanytė.

Sekmadienį, birželio 10 d. šių reikšmingų metų atžymėjimas buvo užbaigtas su iškilmingu banketu Hartford Marriott Rocky Hill viešbutyje. Susirinko virš 200 parapijiečių ir svečių. Šiuos jubiliejinius metus įamžinti, išleistas specialus leidinys, kurį redagavo Eugenijus Žiurys.

Lai šios šventės sukeltas dvasinis bei žemiškas veiklumas ir maldingumas su Dievo palaima tęsiasi ir toliau.

Šventos Trejybės parapijos klebonai/administratoriai: kun. Juozas Žebrys, klebonas 1904-1912 m.; prel. Jonas J. Ambotas, klebonas 1912-1963 m.; kun. Juozas J. Matutis, klebonas 1964-1990 m.; kun. Jonas T. Moskus, klebonas 1990-1996 m.; kun. Christopher M. Tiano, administratorius 1996-1999 m.; prel. John P. Conte, administratorius 1999-2001 m.; kun. Charles E. Jacobs administratorius 2001- m.; kun. Albinas J. Gurklis, MIC, padėjęs 1975- m.

Medžiagą surinko ir paruošė: Lionė/Algis Simonavičiai ir Alfonsas Dzikas

SKELBIMAI

27 centai skambinant i Lietuvą, 5,5 cent. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais i TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikabinti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, ieško dviejų darbininkų, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 i val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Konstancija Bakšys, Daytona Beach Shores, FL, aukojo 25 dol.

Joana ir Antanas Pumpučiai, Middletown, NY, aukojo 300 dol.

Ed. Radionovas, West Hartford, CT, aukojo 50 dol.

Ascension of Our Lord parapija, Oakbrook, IL, per kun. Vyta Memėną, aukojo 1,000 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Cypress Hills rajone išnuomojamas butas: keturi kambariai, virtuvė, vonia. Ant-rame namo aukšte. Skambinti po 6 val. vak. tel: 718 847-6422. (sk.)

Atlantic Express Corp., siuntinių i Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius šeštadienį, 2002 m. sausio 12 d., nuo 12 iki 1 val. p.p. "Darbininko" pastate. Atlantic Express atstovai žada čia priminti siuntinius kas antrą savaitę per visus 2002-sius metus. Dėl daugiau informacijų skambinkite tel. 1-888-205-8851.

Profesionali siuvėja iš Lietuvos atlieka įvairius drabužių siuvimo ir taisymo darbus. Skambinti (718) 847-7452. (sk.)

Išnuomojamas kambarys dirbančiam vyrui ar moteriai prie L požeminio traukinio Myrtle Ave. stoties. Galima naudotis virtuve. Skambinti po 9 val. vak. tel. (718) 628-7179. Galite atsakove palikti žinutę. (sk.)

PARDUODAMAS TOWN HOUSE - Condominium lietuvių apgyventoje vietovėje Daytona Beach Shores, FL. Keturi kambariai (du miegamieji, vienas su balkonu), didelis salonas, valgomasis, virtuvė, vonios kambarys, parduodamas su baldais. Pastatas dviejų aukštų, 20 metų senumo, naujai atremontuotas. Garažas. Kaina 90,000 dol. Skambinti 1-610-566-5518, (sk.)

Marytė (Antanaitis) Shalins Woodhaven, NY, sveikina draugus ir pažįstamus bei visus geros valios lietuvius šv. Kalėdų proga. Tegul Betliejaus Kūdikėlis laimina visus ir suteikia gausių Dievo malonių. Naujuose 2002 metuose linki visiems geros sveikatos, daug džiaugsmo ir sėkmės.

Joana ir Antanas Pumpučiai, Middletown, NY, atsiuntė pranciškonų vienuolynui šį laišką: "Kristaus Gimimo šventė yra laikotarpis, kada prisimename

tuos, kurie gyvena nedatekliai, kada dalinamės Kalėdų dovanomis. Tad siunčiame Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai 300 dol. čekį."

Kazimiera Šventoraitienė, Woodhaven, NY, sveikina visus buvusius bendradarbius pranciškonų spaustuvėje ir "Darbininke", buvusius mokinius Maiorionio lituanistinėje mokykloje, o taip pat draugus ir pažįstamus švenčių proga ir 2002-se metuose linki geros sveikatos ir laimės.

Lietuvos Vyčių 88-to seimo delegatai, susirinkę Grosvenor Resort, Lake Buena Vista, Florida, š. m. rugpjūčio 2-5 dienomis, nutarė paremti "Darbininką" 100 dol. auka ir padėkoti už išsamų Lietuvos Vyčių veiklos aprašymų spausdinimą. Sveikina Kalėdų ir Naujųjų Metų proga. Administracija šį laišką: "Kristaus Gimimo šventė yra laikotarpis, kada prisimename

Ka nuveikia vienas žmogus
Ascension of Our Lord parapija, Oakbrook Terrace, IL, per kunigą Vyta Memėną Kretingos varguoliams bei našlaičiams prisiuntė 1,000 dol. čekį, kad jiems būtų parūpintos Kalėdų dovanėlės, rūbai ir pagerintas maistas. Kun. Vytas Memėnas dabar gyvena šioje parapijoje ir padeda pavasario, vasaros ir rudens mėnesiais, gi žiemas praleidžia Floridoje. Šios parapijos amerikiečiai parapijiečiai bei draugai per trejus metus suaukojo Kretingos varguoliams 26,129.00 dolerių sumą. **Kun. V. Memėnas** Kretingos labdaros istorijoje liks kaip daugiausiai aukų atsiuntęs asmuo. Jis yra lankešis Kretingoje ir pats matė ir suaugusiųjų ir mažamečių vaikų vargingą gyvenimą, todėl didelę sumą yra paaukojęs ir iš savų pinigų. Garbė jam!